

a Probef. s. amissor. vt. ff. de pig. ac. l. iij. Bjo.
b Contestatio. vt teneat deponenti. vt. Ieo. s. nemini.
 non depositario qui tenuit rane.
c Tertiam. et hanc dabit ei qui lesus est vt. hic. et. Ieo.
 s. nemini igitur. Accursius.

d Res. vt estia-
 tionis detur sura
 e. C. ior. i. hac
 pena.

f Verfandi. id e
 versari.

g Sed totum.
 q. d. multa sūt mā-
 data q̄ data sūt ad
 ministratibus q̄
 sunt. s. de mā. pn.
 col. iij. adhuc autē
 quedā defunt que
 ponit hic: duo scz
 de annona r de pē
 sione: vt sic dictus
 tractatus de man-
 da. pn. plenior sit.

h Tesserā. tes-
 sera gen⁹ ē mensu-
 re q̄ mēsurat anno
 na. vt. ff. de iudi. s. j.
 et si. s. si libertis.

i Occasio. qd
 ideo iniquū est vt
 ff. de transac. l. cum
 hi. s. sed et psona-
 rum. et. s. si i ānos
 k. huc autē. il-
 li vero quibus in-
 terdicitur.

l Imbanchiti.
 i. banctis non sedē
 tes: qz sunt absen-
 tes: idē si presētes
 abs est in litera in
 banchis nō videntur:
 r eodē mō in-
 telligas: et non est
 vis vtrum sint ab-
 sentes vel presen-
 tes sed forte ita de
 facto fuit: scilicet
 q̄ erant absentes.
 m. Cas. interdi-
 ctiones.

n Non obdot-
 miat. i. non diffe-
 rat eum. conuenire
 nā negligentia est
 nocua. vt. hic. r. C.
 de anna. excep. vt
 perfectius. et econ-
 tra diligentia frus-
 ctuosa. vt. hic. r. ff.
 que in frau. credi.
 pupillus.

o In liberalibus. supple ex pmissis et nulli aspirent
 in liberalibus interdicio r. c. sunt enim liberales iō quia

probef: siue alii quencūq; ca-
 sum fortuitū ipsū respicere q̄
 cōtestationē dixerit. **In** sup
 etiā ex quo facta est hmōi con-
 testatio⁹ vsuras pecuniarū vs-
 qz ad tertiā⁹ cētētime agnosce-
 re p̄hibentē accipere propria:
 nō solū si aurū fuerit qd̄ depo-
 sitū est restitū r p̄hibitu/ sed
 r si alie res⁹ sint: vt hoc timo-
 re⁹ stultorū simul r puerorum
 maligne verfandi⁹ in depositio-
 nib⁹ hoies cessēt. s. r totū hoc
 qd̄ de mādati est r aspiciere r
 cōstituere fm legem puidim⁹
 Aidem⁹ eni frequētari hoc i re-
 gia hac p̄cipue ciuitate: r ali-
 quos interdicētes eis q̄ mini-
 strant publicas annonas r tes-
 seras⁹ accipiūt ab annonarum
 p̄fecto volētes suspēdi admi-
 nistrationē: r eos q̄ ex hoc so-
 lūmodo forsan nutriuntur de-
 fraudari administratōe p̄ quā
 et omnis tribuit vite occasio.
 Huc autē rei seueri⁹ r diffici-
 lius illud est: multis enim do-
 mos possidentibus in hac fe-
 licissima ciuitate imbanchiti⁹
 non videntur mox futuri sunt
 pensiones ab inquilinis acci-
 pere calūniā per interdictio-
 nes inquilinis dirigētes vt nō in-
 ferant eis. Illi sō vltro eas su-
 scipientes qdā p̄pter inopiaz
 forsan comedūt eas⁹: qdā ve-
 ro et exules a magna hac fiūt
 ciuitate et decidit oino pensio-
 nū administratio his q̄ ex hoc
 forsan solo nutriunt fm q̄ oc-
 currētes in ciuilibus annonis
 dixim⁹. **Nemini** igit dam⁹
 hmōi iniam: sed vnūq; scz si ali-
 quā habeat cām ad obnoxiaz
 sibi nō obdormiat⁹ in liberali-

libenter suscipit interdictionem ille cui interdicitur vt hic
 vt p hoc differat solutionē. vt. s. p̄. s. ibi aliter vltro r. c.
 Alii dicunt in liberalibus. i. in depositis que ex liberali-
 tate et bona fide fiunt.
p Administratio. que sibi omni die fiebat.

b aut et pueritate omni ple-
 ni⁹ aspiret interdictionib⁹. co-
 gnoscat eni qz: si tale aliqd̄ ege-
 rit/ r p occasione ei⁹ ceciderit
 aut administratio⁹ panū aut pen-
 sionū datio ex hoc accidēs: ip-
 se sustinebit periculū mor⁹ q̄ i
 terdictioē iqlinis et ministrā-
 tib⁹ panē miserit aut suspēde-
 rit annonā. nichil eni horū agi
 oino volumus. sed ex quo iter-
 dictioēs egerit sancim⁹ eū om-
 ne dānū sarcire dño rerū sup
 hoc et vsurā et tertiā cētētime
 agnoscere pecuniarū aut rerū
 q̄ nō accipere per eis qui fm
 hunc modū lesus est valuit. Et
 neq; aliq; opponat defensio-
 nes⁹ qz q̄ presens est et ex actio-
 nis dño dāti defensionē⁹ aut in
 depositū aut in alijs recipere
 rē p̄pria. nō eni oib⁹ est facile
 fideiussozem p̄bere nris legi-
 b⁹: nullā defensionē oino ratā
 esse ponētib⁹ nisi cū fideiussio-
 ne fiat: fideiussozē eni oino dā-
 dū idoneū nō facile neq; possi-
 bile passim est. **Et** p̄pterea
 igit in obseruantia nostrorum
 subiectozū volumus hoc custo-
 diri ammodo et decetero om-
 ni tpe: vt imortale sit hui⁹ no-
 stre sactiois iuuamē reipu. In-
 dicant⁹ qdē nobis in mentē ve-
 nientes p̄sentē sō legē cōe iu-
 uamē nris parientē subiectis.
 Tua igit eminentia q̄ placue-
 runt nobis et per hanc diuinā
 manifesta sunt legem/ operi ef-
 fectuiq; tradere et in perpetu-
 um obseruare festinet.

**Quibus modis naturalibus
 emicant sui. et de eozū ex testō
 siue ab intestato successione.**

Collatio. vij.

q Mor. i. tunc.
r Defensiones.
 id est non exigit
 depositarius fide-
 iussores a deponē-
 te vel cautionē p̄-
 pter hmōi inter-
 dictionē: qz graue ē
 vt subijct dare fi-
 deiussozem. vt. ff.
 vt in pos. leg. l. si is
 a quo s. f. ma. r pu-
 to hunc s. genera-
 lē ad omnes tres
 casus huius cōsti-
 tutiois. et per hoc
 dico corrigi quod
 est. C. de positi. l.
 pe. in fi.

s Defensiones.
 id est si vult caue-
 re de defendendo
 depositariū facul-
 tas erit et domino
 sic cauenti supple-
 rem p̄prietiam reci-
 pere. Vel dic ecō-
 tra qz dicit depo-
 sitarius se paratū
 recipere cautionē
 et supple r rem re-
 stituere datam in
 alium modū.

t s. iat. hoc ver-
 est i p̄torijs. sec⁹
 i alijs. vt. ff. d. p̄e.
 si. l. p̄torie. et. l. i.
 s. iij. et. s. fi. r ideo
 male allegat hic i-
 perator.

v Inducant. id
 est ipsi qui vene-
 runt ad nos pro
 questione facti. vt
 s. eo. in pun. r po-
 tes dicere id est in-
 ducant nobis in
 mentem q̄ facia-
 mus hanc. l. Ac-
 cursius.

x Quibus mo-
 dis r differt hec
 ab illa. s. qui. mo.
 r. c. quia hec gene-
 ralius est. vt. i. aut.
 vt i me. p̄me col.

ibi bene se habet r. c. Item hic tractat de his q̄ sui iuris et
 in potestate sunt parentis: ibi de his qui legitimi success

forte licet non in potestate parentum sint.

Maturalium. et constantini. vt. C. eo. l. i.
 Dudum. id est olim.
 Quelibet. id est aliquis.
 Constitutionu. vt. C. eo. l. iij. Accur.

Scriptu est. in tractatu de naturalibus liberis. Accursius flo.

Medio critate. i. modum vel mesura in dādo vt relinquendo naturalibus.

Concederes. vt archadi. et theodorus. vt. C. eo. l. ij. et. iij.

Fierent. scilz leo. vt. C. eo. l. quoniam desideria.

Legislationes vt in. l. ij. C. eo. ti.

Venerunt. s. naturales liberiy eorū questiones.

Varietatem. q. d. q. questiones naturaliu ad nos peruenerunt: ideo correximus et distinximus statuta ab alijs.

Seruitute. et hoc primum.

Eleuare. hoc secundum.

Ultio. no. gloriosissimū verbum. et est sensus: qz h. aliqui sint in seruitute propter delictum forte qd fecerūt: et ita propter vltionem. vel licet sint nati ex non legitimo matrimonio et ita contra interdicitū: tñ nō sūt despiciēdi sed inuandū vt fugiant de malo et veniant in bonū. vt. Ieo. §. nam siquidem. et. et sic est argu. pro quolibet malo cor rigēdo. vt. C. de emen. propin. l. i. Itē facit. ff. de ventre i. posses. mit. l. i. respon.

Quem. s. codicem.

Constituimus. vt insti. de here. ab intesta. §. i.

Idem aug. Jo. pre. p. secūdo Naturaliū nomen ro mane legis lationi dudum non erat in studiu: nec qz libet circa hoc fuerat humanitas. sed tanqz alienigenum ali qd et omnino alienū a repub. putabatur. a constantini fo pie memorie temporibus in cōstitutionum scriptū est libris. Deinde paulatim mediocritate clementeqz sententiā impetratores transeuntes leges posuerūt: alij quidem et dari et relinquere aliquid eis a patribz cedentes. alij autē etiā adinuēniētes modū p que naturali iure priore liberati legitimi fierēt: et paterne substātie successores: paulatimqz etiam ad nepotes pcesserunt huiusmōi legislationes. et qm in nra tēpora venerūt: et eoz qui paulo ante nos fuerunt multā varietatem causa suscepit. Nos em duplex habuimus studiu plurimos in libertatem deducere hoies: et ex priore seruitute: et ex naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturaliū nomen ro mane legis lationi dudum non erat in studiu: nec qz libet circa hoc fuerat humanitas. sed tanqz alienigenum ali qd et omnino alienū a repub. putabatur. a constantini fo pie memorie temporibus in cōstitutionum scriptū est libris. Deinde paulatim mediocritate clementeqz sententiā impetratores transeuntes leges posuerūt: alij quidem et dari et relinquere aliquid eis a patribz cedentes. alij autē etiā adinuēniētes modū p que naturali iure priore liberati legitimi fierēt: et paterne substātie successores: paulatimqz etiam ad nepotes pcesserunt huiusmōi legislationes. et qm in nra tēpora venerūt: et eoz qui paulo ante nos fuerunt multā varietatem causa suscepit. Nos em duplex habuimus studiu plurimos in libertatem deducere hoies: et ex priore seruitute: et ex naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Naturalibus ad legitimos eleuare: non em vltio et interdicio despiciēda est: s; qd est in necessitate curandū est: et diffugiendū quidē qd malū est: inuēniendū est vero vndiqz qd melius est. Quia igitur aliqua quidē in cōstitutionū codice quē et oi puoz imperatorū legislatione collegim de naturalibus scripta sunt filijs. quedā fo in libro institutionū. de his autē nos cōstituimus aut iam perfecta cōperimus.

Comperimus. vt insti. de nup. §. si. et ad oxi. §. nouis sine. et de suc. cog. §. hoc loco.

Collectione. s. in. C. vi. C. eo. l. i. humanitatis. et sequē. vsqz in fi. titu. Accur.

Postea. vt. §. de ince. nup. §. pe. et de trien. et semis. §. vlti. col. iij. et vt liber. de ce. §. si quis et. §. quib. mo. na. effi. legi. col. vi.

Constitutio. ne. s. ista.

Totū. s. omnia vt ex sequentibus colligitur.

Inter legitimos. vt nati ex matrimonio. vt insti. de pa. po. in pn. et de his expedit se breuit. hec cōstitutio. i. e. §. legitimi.

Prius. s. legitimatorem.

Fiuunt. s. legitimi.

Ex seruis. ratione similitudis hoc ponitur hic et alibi in multis locis i hac sōne. et de his dicit. phre. Ieo. §. qz. vero nō ē vsqz ad. §. discretis.

Indigni. vt Ieo. §. v. l. supple hic alij sunt legitimi tantum vt ad priu. et sic sunt qn qz genera filioz.

Confōne. et de his. i. e. §. discretis vsqz ad. §. vlti.

Quorum. scilicet modorum.

Amare. aduerbiū: qz nūl cura bat. vt. §. in pn. hu ius pōntis. Ac.

Relinquit. s. a nob qn tractem de his qui rē.

Natura siqz dē. superior: ergo distinctio fuit imius civile ipatorz.

Legibus. qd fuit anqz ciuitatef eēt facte. vt insti. de re. diu. §. singulorum.

Scema. i. or

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Casus. id est defectus. Accur.

Filioz quinqz sunt genera.

Collatio Septima

a Adodos. qd^o ad libertate perueniatur: et qbus fiant ferui: et a quib^o reuincantur: et quib^o acquirant per eos. Imo maior pars fere de feruis tractant leges. Sed non sic intelligi hanc litteram: imo dico qd^o imperator hyperbolice loquitur et de modis illis tñ dicit qbus ad libertate puenit q sunt multi. vt in l. de liber. s. multis.

b Transitorie. id est negligenter. vt. s. de qstione. s. vi. col. vi.

c Affectu. q. d. mutui consensu. vt. s. de nup. s. nuptias.

d Lege. vt. s. q. mo. na. effi. legi. s. hoc ergo. et. s. qd^o vero. et. s. q. quus. col. vi.

e Plebi. i. mioribus i abiecta vitia continuis.

f Procedit. s. sic vt modo dictum est.

g Lex. in genere ponit videlicet ille tractat q dicit de suis et legitimis heredibus.

h Habet. vt dictum est.

i Se habet. vt dictum est modo.

j Reliqua. s. capitula de quib^o fecimus mentionem s. eo. versu. dicim^o. Accursius flo.

k Utilis. scilicet est.

l Demozie. vt C. de natu. li. l. iij.

m Filios. scilicet naturales.

n De oblatiobus. s. curie. Et.

o Filiozum patris. hoc quando per donationem curie. fecit si sine causa vellet quis sibi filium fa-

licita curans libertatem seruus molita est: et multu de his tractauit modos^o introducendos. Nam illia. ipatozic s^o p^ostiones aperuerit his que no recte facta sunt ad ius legitimu vias qd no transitorie neq nos fanaticus neq subiectos hanc legem negligenter audire p^ocipim^o. Legitimi siquidē successores pcedunt hoibus ex nuptijs quas p^otrahunt aut cu dotalib^o instrumētis aut etiā absq^o eis sic ad feminas masculis conuenientib^o vt ab initio habeant ad eas legitimariū nuptiarū affectum. Et hoc em̄ in calūnia positum nos respiciētes lege^o decreuimus qd in his quidē qui fortune dignitate p^ouecti sunt: quid autē in mediocri hoc hoim statu agendū sit: ad demonstratiōne legitimariū nuptiarū: qd s^o deinceps pmissum est plebi. Quapropter nuptijs pcedētib^o ex hoc ipso sunt successio nes certe: et si inter legitimos conumeretur: mox lex^o introducit successionum modos plurimum de his tractā: legitimu siquidē ius sic se habet.

¶ Si qd natus sit liber: no tamen legitimus aut etiā natus sit seruus s^o libertate postea meruit: si sit masculus legitimari potest per oblationem curie. si est femina legitimatur nubendo curiali legitimo. h. d. Ang.

¶ Quod vero no est hmoī sed liberū quidem: no tñ ex nuptijs pcedens legitimis aut etiā in seruitute natū si libertate qdē meruerit: māserit autem naturale hoc modi varij ad ius legitimu fuerunt quos enumerātes sic etiā reliqua^o sancim^o.

¶ Prim^o itaq^o mod^o legitimus iuris existēs ciuitatib^o mox uti lit^o que theodosius p^oter noue introduxit memorie^o, sancitū nāq^o est ab eo vt possit naturales filios^o aut oēs aut aliquos offerre curijs: aut filias curiali bus copulare. et qm̄ mod^o iste

no simplicē habuit legiflatio: nē sed variez de oblatiōibus dictū est et de successiōib^o quō ipsi et quoz heredes existāt: et q^o rursus ad ius eoz h^oditariū accedāt: iustū credim^o hoc p^otmū legiflatiōis disponētes capitulū ita ad reliquos modos qd ad legitimo ius fuerunt accedere: que enim idem sunt facile omnino est dicere.

¶ Pater filij naturalē curie offerens: siue inter viuos siue i vltima voluntate eū legitimu facit/habeat legitimus necne. semetipm̄ aut offerēs alijs legitimis extantibus legitimus non fit. h. d. Ange.

¶ Si qd igit fuerit naturalū filioz p^o siue curialis existēs/ seu liber/ a curia licentiā habeat oēs aut quosdā ex eis siue legitioz sit filioz pat^o siue etiā non: s^o solūmodo naturalū offerre curie: s^o forte illustris dignitatis sint filij suscepti: nisi tñ dignitas intercesserit talis q homines s^o curiales sint ab hac fortuna liberos facit: oblationis aut modus siue^o fiat a p^ore adhuc supstitit: cū quispiam in cōe filiū offerret (hoc nanq^o gestū est in phylocalo naturali filio curiali a p^ore i bustrena ciuitate) et hoc ipm̄ dicit fm̄ inspectionē ibi factā et ita eū offert sicut a leone pie memorie scripta d^o p^ost^o. Siue g^o s^o hūc modū fiat aliq^o a p^ore p^onuiciat^o curialis/ siue^o cū p^o sub gest^o momentum offerat/ siue mox i testō cōscribat/ optere fieri curialis: demū ille amplectat scripturā/ legitim^o mox fiet naturalū iure oīno liberat^o: siue et mortuo patre semetipm̄ filius aut filij offerat no existēte qdē legitia sobolez etiā sic erūt legitimi et curiales. Proinde p^o qdē etiā existentib^o legitimis offert curie no legitimus filios.

qui vero p^o semetipm̄ ad hoc procedit: tunc solūmodo audietur cum nullus legitimorum filiorum existat. hoc itaq^o de oblationibus sit quod

certe successores: qd tunc demum legitimis non existētibus. vt. s. qui. mo. na. effi. legi. s. si vero solummodo. qd est contra.

¶ Suscepti. fecerunt per rescriptū. vt honorabilior sit ceteris: non autē habuit administratiōnem illustris dignitatis. tñ enim semp^o liberat a fortuna curiali. s. vt. et. p^ore. vt. in prin. col. v. et consi. que de digni. i. respon. so. nec transire ad curiā p^omittitur qz de honore illiūstris admistratiōne: vt hic subijcit. tamen non talis est. sic ergo et in episcopo erit. vt. i. de sanc. ep^o. s. sed hoc quidem. et idē in quolibet qui p^o dignitatem a curia liberat qd sunt multi. vt. C. de de. curio. l. si.

¶ Siue. hoc respicit aliud siue qd est. i.

¶ Constitutio. vt. C. de natu. lib. l. quoniam.

¶ Curialis. id est qd fiat curialis. Accursius flo.

¶ Siue. hoc respicit aliud siue qd est. s.

¶ Legitimus. C. de natu. libe. l. cōmuni. s. illo.

¶ Existit. et est ratio euidēs cum non debeant legitimis filiis suo facto p^ouiciditū facere qd potuit patre: et hanc differētiam plerūq^o id in hac consi. dicit.

a Sancitū est. felix olim.
b Simpliciter. scilicet sine distinctione. Accur.
c Fortuite. id est fortunc.
d Enim. p. c. te.
e Curialis. nō l3 sit aliquis curialis nō tñ fili' eius est nisi specialē efficiat. vt h. r. C. de his q' spō. mu. l. f.
f Perfoluat.
 Valle et no. villas et castra castra sub ciuitate facere sub ciui collectam: vt hic. late col. r. C. eo. l. iij. r. ff. de lectā fa. c. l. l. forma. r ius ciuitatis sequi. vt ff. ad munic. l. qui erit. r. C. de epis. et cler. l. nulli. s. q. si inuito.
g Et liberos. r pro etiam.
h Ciuitate. cōstantinopolitana.
i Metropolit. id est metropolitane ciuitatis.
k Bizantium. i. constantinopolitana. nā ea ciuitas pmo dicitur bizantium.
l Cuiuspiā. offerat filium suam copulando curiali metropolitane ciuitatis.
m Et iste modus. id est naturalium filiorū et seruoium.
n Predictum. vt. s. eo. s. qd' vero non est.
o Habere. sic et secō. trahens nō trimoniū non amplius dat de suis secunde cōiugi q' vñ filioium pmi matrimonij et cui minus dederit. vt s. de nup. s. opti. m. r. C. de secun. nup. l. hac edita. l. s. qd' nō potest esse minus legitimus vel hic vel ibi.

indifferēter sancitum est a nobis in hac presenti lege reconditū: nō autē simpliciter neq' fortuite oblatōe. optet em' et modos facere manifestos s'm quos offerantur.
Qui suā sobolē naturalem vult legitimare curie loci ex q' natus est eā offerat. qui autē romani et constantinopolitani sunt sese ibidē offerēdo legitimantur. et mulier naturalis curiali constantinopolitano nubendo legitimatur. Ang.
Si q's igit' ex qualibet oriāf ciuitate siue curialis/ siue etiā liber hmōi sit fortuna: licebit ei suū naturalē offerre filiū curie illius vnde ori' ciuitatis. si hō nō ciuis nec ipse p'stat sed ex villa quadā aut vico sit oriū dus: illi a patre offerat ciuitati aut semetipm offerat sub qua ciuitate villa aut vic' tributa p'soluat'. Palā hō est q' si qdē pater eū aut auus offerat/ aut aliq's ascēdentiū parentū: r liberos habens filios hoc agere poterit. si hō ipse quispiā semetipm offerat hoc p'mittim' cū nō ali' legitimi sūt fratres: si tñ aliq's offerre volentiū suos naturales curijs aut ex maxima oriāf ciuitate/ aut ex seniore roma/ huic damus licentiā in quā voluerit metropolitā oblationē celebrare: r hāc esse regulā etiā in filiab' vt iungat eas curialibus/ aut ex ciuitate ipsa ex qua ori' sunt/ aut sub q' villa/ aut vic' tributa p'soluet. aut si q's liber sūt r roman' aut bizari' fuerit cuiusq' curialiū alteri' cuiuspiā metropolit' tñ: sic itaq' nobis curialiu diligētia ē r iste modus placet iur' legitimi: q' damus curialiu naturaliu existēti solūmodo filiorū pñ/ l3 ex ancilla eos habeat r liberos facere r offerre curie s'm qd' predictū est. et adhuc amplius sancim' de cā: vt vel si nō pater offerat liber aut semel filius s'at possit r semetip

sum offerre curie etiā hic legitima nō existēte prole.
Legitimat' p curie oblatōne pñ legitim' successor' efficiatur et repudiare poterit hereditatem patris: et se a curia liberare: pater tñ nō potest ei in testō relinq're plus q' reliquat vni ex filiis cui min' relīqt. ang
Et qm varle etiā de hmōi psonarū successōe sancitū est: non videt absurdū nobis r de successione sicut p'diximus terminare. Si s' igit' naturalis curialis/ erit patri et ab itestato successor: et ex voluntate nichil dissimilis legitimis: et ex donatione p'cipere poterit patris: ita tñ vt non amplius habeat vno horū q' ab initio legitimi sunt r inter oēs minus habeat. Cū semel autē illi susceperint oblationē r p'pterea ad ius legitioy ascēderit: nō sinimus eos abstinere se patrū hereditate: aut videri quasi donationē in se factā r rarā habitā ab eis reliquere r fortuna' recedere. manētes itaq' curiales relicta aut donata (sic uti dudū a nobis dictum est) habebūt mēsuram.
Si filius ab initio oblationē curie recusauit: bona tñ paterna possidere reperit: curie est astrictus. quod locum habet etiam in filiabus. Ang.
Si hō ab iusto refutauerit oblationē: manere liberos p'ponentes l3 naturales q' fieri bitiores r curiales deinde videant/ postea aut i totū aut ex pte possidere res donatas aut relictas sibi aut et alienare: tenebunt oīno curiali fortuna et iuri vt nō adulterari nobis videant leg: statōne r lucra qdē venent q' occasiōe oblatōis sint: repellāt autē fortunā p'p' quā lucra pmeruerūt. Et hoc similiter sancim' r in masculis oblat' curie: r i filiab' nubētib' curialib'. nulla exire d'ia siue p masculos q'spiā curie munera agat/ siue p generos curiā i filiab' augē voluerit: et pilloy filios nouos adijcere p'iorib' curialib' filios eoz.
Fili' legitimat' soli pñ ab itestato succedit nō auoy' ascēdētib' nec et cognat' pñs: nec et ag'scit l3 sit legitimat' nisi p quādā machinationē: nec ipi eidē succedūt ab itestato: sed ex restōv' alteri succedere potest. h. v. Ange.
Filiū vero p hmōi causam factū legitimū ipi soli gētorū legitimū facim' nō etiā extraneē cognatiōi pñs. idicim' aut r ex qd' ille nat' est: r q'

vt. s. de nup. s. ilud. sed si esset hic solus totus posset habere. vt. C. eo. l. iij.
Fortuna. vt C. eo. l. qm desideris. Accur.
Liberos. s. curia.
Adulterari. sic. s. de fi. l. i. in pñ. Accur.
Promerue. runt. vbi em est lucrum et onus. vt C. de fur. l. i. et de cadu. tol. l. i. s. pro secundo. in fi. r. ff. si quis omis. cau. relia. l. si hō solus. in fi. r. n.
Locum. qd enim interest quod istoz modoz q's curie pvideat. vt C. eo. l. iij.
Idicim'. nō exponit extra caus cognatiōe pñs.

Collatio Septima

a **Ex** utroq. scz latere ut agnati et cognati. ut hic statim expōit: sic adopratus nō agnascitur cognatus p̄ris. nec succedit. ut. C. de adop. l. pe. §. iō sancimus. itē facit in litu. de ser. cogna. in fi.

b **Qui** facti. da tiui casus. Ac.

c **Qui**. id ē qui curie oblatus est.

d **Legali**. i. de beſ magis ex. l. q̄ſi dicat nichil cū ēt viuo patre dñs est fili. ut. ff. de lib. et posthu. l. i. suis. et eadē p̄sona. ut. C. de ipu. r. alijs sub. l. fi. et iō debita bona p̄ris filio. ut h. et. ff. vii libe. l. scripto herede. in fi. et ff. de bo. dam. l. fi. r. et. §. fi.

e **Sibi**. scz siue antea siue postea.

f **Legitima**. q̄ determinat. l. l. f. q̄rta. ut. C. q̄ſi et qui. quar. pars de. l. i. r. ij. in prin.

g **Ex** gñe. eius qui decessit.

h **Legitimos**. essent scz parētes.

i **Oblatio**. i. ac si esset dat. curie.

k **Nouē**. q̄ſi est vnus vel plures. q̄ſi dic. ut. §. de triē. et semis. dicitur. §. ex. p̄cipiat. col. ij.

l **Win**. q̄ſi enis lex dat priuat. auferre non potest. ut h. iet. ut arg. §. de nup. §. si vero non solum. in fi. §.

m **A** lege. sup. p̄ter lex in quo homo deficit. ut. ff. de re iud. l. iij. §. si q̄ſi et. C. de inof. test. l. omnimodo.

n **Portiones**. sic C. quando nō pe. par. l. i. Accur.

o **Tacuerit**. scz testamento.

ex utroq. sunt: et qui ex eo processerunt facim⁹ eum velut ex quadam machinatiōe cognatū. sancimus enī oblatū curie naturalē filiū solūmō patri legitimū fieri successorē. nullum tñ habere p̄cipiū ad ascēdentes aut descēdentes aut ex latere agnatos vel cognatos p̄ris aut illos aliquid habere participiū ad illorum successiones. equū ēt ei dātes p̄uilegiū ut sicut nec cognat⁹ p̄ris nec illis sit iste successio: nec illi ad ei⁹ vocent⁹ successione m nisi forte scripserit aut ipse illos aut ab illis scribat: soli enī patri sunt legitimi et cognati eē credunt.

¶ Si cū filijs aut nepōib⁹ legitimat⁹ decesserit: si curiales sint ad ei⁹ successione vocātur nullo aut sup̄stite eo decedēte ab intestato curialis ad. i. vncias vocat. et ad reliquas tres qui ex lege appellant⁹ Ang.

¶ Ergo sanciendū est q̄ fact⁹ ita legitimis efficiant⁹ successores siquidē hūerit filios qui talis est: aut nepotes de legitimis sibi p̄creatos vtroubus: et merito etiā curiales p̄stitutos modis oib⁹ eis succedāt. quid enī legalit⁹ est proprio filio ad paternā successione: Si hō filios habuerit nō curiales quādoq̄ sibi progenitos: tūc legitima⁹ mēſura veniat ad fiscū et curiā: reliquū hō q̄ſi cūq̄ fuerit ad illos filios q̄ curiales nō sunt accedat. **¶ Si** hō etiā generaliter nulla ei sit p̄les et moriā intestat⁹: nouē qdē vncias curia et fisc⁹ habeat fm q̄ dudū a nobis sancitū est: i reliq̄s aut trib⁹ vncijs q̄ ex lege vocātur oib⁹ modis veniēt. aut si testatus fuerit ad scriptos descēdet heredes. semel autē factū curiale lex suscipiēs et inscribens curie et successiones et aliā oēm ordinatam dedit vte successione et q̄ſi. Si quis autē vel ex genere⁹ vel extraneus scriptus forsan/ aut etiā

nō script⁹ voluerit adire imperiū/ et semetipsum offerre curie. Iniam habeat hoc agendi/ et distributū curie partē accipiēs fieri curialis: et tam fortūne q̄ſi fūctionū successor: si hoc iperū annuerit. **¶ Si** q̄ſi autē legitimos⁹ qdē filios nō hēat naturales autē et solūmō sint: liceat ei curie honore scribere eos heredes et scriptura p̄ oī oblatiōē cōſistat et nō egeat hoc antiquarū legū alia adiectione neq̄ oblatiōe dū sup̄stites eēt/ sed ex hoc ipō scripti si liberi sint curiales siml⁹ et heredes fiant: et habeāt ipsi substantie nouē vncias sicut pater eis distribuerit. sin autē et totū eis relinquere voluerit ad huc faciet meli⁹: veruntū vsq̄ ad nouē vncias oimō eis relinquat sciēs q̄ si reliq̄rit min⁹ a lege⁹ modis oib⁹ supplementū substantie fiet. illi hō si voluerint curiales fiāt. Si hō aliqui qdē eligāt/ aliq̄ hō refutēt: ad eos qui eligunt refutantū veniāt portiones⁹. si vero oēs renuerint/ tūc tāq̄ filijs nō existētib⁹ ita ad curiā veniant nouē vncie oēs. Si hō ille quidem tacuerit/ filioz hō legitimorū ei nō sit p̄les: tunc legitima ps qdē ad heredes ab intestato veniat. filij vero naturales si voluerint semetip̄os offerre curie hoc faciāt sicuti⁹ voluerint: siue oēs/ siue qdā ex eis: et modis oib⁹ nouem vncie substantie ad curiales aut curiale perueniant. **¶ Si** vero etiā ex ancilla ei nati sūt: si eos manumiserit aut viuēs aut in testō obtulerit⁹ eos etiā si suscipiantur et sint curiales sicut testator voluit/ aut sicut eorū desiderū fecit. offerētēs enī semetip̄os curie p̄cipiēt sicuti dictum est nouē vncias. vndiq̄ enī colum⁹ vel si testent⁹ vel si non facta voluntate decesserint/ eos q̄ ad curiā veniūt nouē vncias accipere. Si vero manumiserit quidē solūmodo nō tñ obtulerit: aut illi etiā sic volūt aut qdā ex eis ad curiam respicere/ etiā tunc nouē vncie curiam agenti vel agentibus⁹ fm q̄ſi tatem denf. si hō null⁹ naturalū aut velit aut offerat: tūc nouē vncias curia p̄cipiat: palā q̄ppe est q̄ si sequit⁹ vbiq̄ fisc⁹ fm p̄ſonē de hoc a nobis positā: de naturalib⁹ itaq̄ q̄ p̄ transitū ad curiā sūt legitimi et de mō⁹ fm quē offeruntur/ et successione hęc a nobis pure sancita sūt. **¶ Tribus** autcm⁹ alijs constitutionibus scriptis zeno⁹ quidem pie memoue non de futuris aliquid plene sancit

p **Sicuti**. f. non factō testamento. **Accurſus.**
q **Obtulerit**. f. eos curie.
r **Voluntate**. f. testamento non factō. **Accurſus.**
s **Ul** agētib⁹. i. in curia et sūtib⁹.
t **Constitutionē**. I. eo. §. sem. l. et §. si quis autem.
v **Per** transitū. tunc enim fit transitus cum curie offeritur.
x **De** modo. scz oblatiōis.
y **Tribus** aut. que ſtam nomina habuntur. **Accurſus.**
z **Zeno**. ut. C. e. titu. diu cōſtantini. **Accurſus.**

a Ut eos. ratio
 quar ille consiliu
 tiones possit sunt
 Accursus.
b Quid id est qz.
c Anastasij. vt
 C. eo. ubemus.
d Destruere. et
 sic no. q. in dubio
 no debem? corrigi
 re legē vt hic. r. C.
 de ap. l. p. capim?
 in h. ar. cōtra. j. vt
 fra. h. i. r. Sed il
 lud quādo expref
 se corrigitur.
e Constitutio
 ne. que est. C. eo. l.
 legē anastasiā.
f Percurrem?
 modo statim. Acc
 cursus.
g Legitimos.
 fm modum infra
 scriptum.
h Dotalia. scz
 instrumenta.
i Libertam. qd
 de liberta dicit in
 telige si legitimus
 non habet fm di
 stinctionē quā ha
 bes. a. de trien. r. se
 mis. s. h. quā dicit
 quidā tolli per il
 lam. s. vt liber. de
 ce. s. pe. Accur.
k p. p. r. i. tan
 tū. nā in vtroqz ca
 su idē est vt hic. et
 s. de tri. et semis.
 s. h. et insti. de he
 re. ab. insti. s. h.
l Soboles. f. na
 ta tempore concu
 binatus.
m Nati sint. p.
 nuptias tractas.
n Juniores. i.
 posteriores nati.
o Ex lege. id est
 per legem.
p Constitutio
 nibus. scz nostris
 tribus. vt. C. eo. ti.
 l. cum quis. r. l. nu
 per. et. l. fi.
q Auferre. q. d.
 casualiter esse po
 tuit vt nascere
 filij sicut r. q. nati
 morent. Accur.
r Si. i. sit legi
 timus.

Cour:
 gi lex in
 dubio
 nō dz.

sed de iā pteritis: quā scribi iō
 solūmō pmissum? vt eos qbus
 illa forte pō pdest (q? descē
 dit eozū exinde ples) non hac
 vtilitate priuarem?. Sicut enī
 anastasi? pie memorie q natu
 rales adoptare cōtribuit non
 esse ipotunam decetero nris
 subiectis pmittim? nisi ad hoc
 positā solūmō sinuim? vt si q
 vtilitas aliq? exinde repōsi
 ta est hāc nō videamur p nras
 amputare leges. Oportet enī
 semp aliq? inchoare bonū: nō
 ea q a qbusdā perisistat vstrue
 re. nri enī pris approbam? cō
 stōnē tēperate qdē itroductā
 et ordinate positā: q adoptio
 nes naturalū phibuit multā
 absurditate habentes: et indi
 screte velut aduenas quosdā
 legitimis naturales supintro
 ducētes. Reliq? igit sūt mo
 di q a nobis iūeri sunt qz pcur
 rem? legitimū ius pberēs eis
 q erāt pmit? naturales/circa
 quozū successione non labora
 uim?: semel enī eos efficiētes
 legitimōs: dam? hre etiā succel
 siones illas qz habēt hi qui ab
 iūto legitimi sūt. Si: qz igit
 dotalia scripserit ad libertaz
 in principio/sive ad liberā mu
 lierem/cui oino licet copulari:
 in concubine scemate sibi aut
 legitioū filiozū iā p? existēs
 aut ēt filiozū naturalū p? legi
 timas esse nuptias r filios vel
 pcedētes v? pceptos legitimōs
 ei eē sancim?. r lz postea nō na
 scant filij ei: aut ēt nati moxian
 tur: nichilomin? prior soboles
 legitia p? sūt: affect? enī circa
 filios ita ei pcedēs q eū ēt ad
 dotale puocauit instim ipe de
 dit scdis filijs occasionem qui
 postea nati sūt? legitimū iur?
 Quapropt absurdū erat beni
 gnā occasionē quā posterī sibi
 filij inuenerūt ex prioribus su
 mentes eā nō etiā priorib? le
 gitimum ius simul r sine calū
 nia circa patrū dare successio
 nes. Palā ei est qz iuniores? fi

lij ex lege facti sunt sui hoc ini
 titū dotalib? pberib?. quapro
 pter vni ambozū fecim? ordi
 nē et decetero calūnias pluri
 mis abstulim? cōstōnib? illud
 dicētes vt vel si nō habuerit fi
 lios postea pater dotalia tñ ex
 posuerit istra: et sic nichilomi
 nus suos hēat filios. vt enī na
 scerent ei filij alij casus quidā
 forte prātē et licentiā hūit si
 cut etiā natos auferre: affectio
 nis pō pbationē q in priorib?
 fuit natis. Hoc est ante dota
 lia instra pberētē legitimū ius
 nichil tale fuit qd auferre? oī
 no potuerit. Insup ēt ex rōna
 lib? hoc adiectū ē cāis qsi aī
 dotalia cōcept? qdē est filius:
 nat? aut post dotalia auxilia
 tor: sui sit? q etiā priorib? p
 stōnib? hoc facere po
 tuit. et qdā a nobis inuenta ē rō
 regularis opti
 me narrās de ordine nascentiū.
 cū enī dubitetur
 vtrū oporteat pcept? an part?
 respici tps. sanc
 mus vt nō tps pcept? sed part?
 inspiciat. ppter
 filiozū vtilitatē. Si pō cōtigerit
 tales aliqz exco
 gitare circūstāntias casuū in
 qb? est vtili? conce
 priōis tps qz part? tēp? illud
 valere magis pre
 cipimus qd vtilius sit nascenti?
**Sunt filij legitimi precibus pncipi oblati
 et testamento patris o. rēfo/ si eos p rescriptum
 morte puctus leg timare nō potuit. Bar.**
**Illud tñ a nobis sancitū est: vt si qz voluerit
 legitimā suā facere sobolē et nō habuerit vrozē
 talū filiozū matrē: filios qdem valde diligit: mu
 lier autē nō sine pctō sit apud eū/ neqz digna sit
 quolibet legitimo noie et ppterea aut moriente
 muliere aut legitimo iure nō digna i mrimonio
 putanda/ aut causa a filijs maligne tractata/ aut
 ex studio muliere celata/ aut a filijs/ aut forte alif
 ei diuitijs accedentibus: ne iure legitimozū vsū
 pater et fructū defuncta matre tanqz sub prāte
 filijs cōstitutis habeat. Si qz? ergo filios le
 gitios si hñs sz tñmō naturales: pos qdē legiti
 mos facē voluerit: mulierē pō in p?optu nō hēat
 oino/ aut hēat qdē nō tñ sine pctō/ aut si nō appa
 reat aut alr dotaliū istozū nō hēat facultatē. qd
 enī si ad sacerdotiū alter eozū ascēdat: dam? ei si
 duciā hoc qd dudū gessim? ad legitimū ius fi
 lios educere naturales legitimis liciti pō iim?
 nō existētib? p quādā hmoi viā. sicut enī sunt
 modi q suos ad libertatē hēt ad igenuitatē de
 ducūt r nature restituūt: ita si p? nō habuerit le
 gitimā plē r voluerit eos restituere nature r au**

f Inuēta. C. de
 naty. lib. l. nuper.
 s. et multo.
t Cōceptus. i.
 conceptiois casus
 genitui.
v Nascenti. vt
 ff. de statu. ho. qui
 in vtero.
r Sancitum. s.
 qui. mo. na. effi. le.
 s. nouimus. et. s.
 si quis vero. et. s.
 liceat igitur. et. s.
 si vero. col. vi.
p Peccato. qz
 mererit.
z Tractata. sci
 licet his modis scz
 aut ex. cc.
a Si quis. repe
 tit vt soluat.

Collatio Septima

a **R**escripti. qd vulgo appellat bononienses mambur dium. i. imperiale rescriptum.

b **D**icitur. vt. s. co. s. natura siquidem.

c **S**eruitutem. eo modo qui dicitur sibi. de. iu. na. s. ius

autem. Accursius.

d **C**ouersio. qz hoies puertuntur ad concubinas.

Accursius.

e **I**nueniri. s. milis moribus simile desiderat medicinam. vt. dicit. s. qui. mo. na. effi. le. s. liceat igitur.

f **F**acio. i. precibus impatori oblati declarato qz vult filios restituere nature. Accursius.

g **H**oc. s. tpe.

h **U**na. i. simul.

i **S**upplicanti bus. scz nobis.

k **P**incipis.

hoc accipe qm pater dicens eos naturales volebat tantum eos vt legitimos reputari. si autem solum eos filios diceret nec adderet naturales siue in testamento siue in scriptura vbi subscripsit tres testes: siue i gestis erit legitimi lz se pncipi non offerant: et quod plus est vni testimonio dato alijs prodest vt. i. vt. l. mari et qui. s. ad hoc. col. tr. Accursius.

l **P**ermissu est. vt. C. de eman. lib. l. nec auus. in fi. et. l. iudem. in fi. nec seruus quados manumittit inuit. vt. C. de test. ma. l. fi. s. si ho quidam. vbi. volentibus. r. c.

m **S**ont. fonte ent praua couersationis et peruer: si mox est iste pater. Accursius.

n **N**o est. vt. dicit. et. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. si. nisi p ingratitudine. vt. ff. de adop. l. q. liberatus. et. C. de ingrat. l. l. et sic no. in his q sunt voluntarie iustitiosis no posse qd fieri altero inuito: siue naturalis filius vel reditusatur inuit. vt. hie: siue qz pater eximere copellat inuit.

tique ingenuitati: siue ex ingenua nascant ei siue ex liberta z legitios decetero et sub prate hie hoc agat p nostrum rescriptum. no eni fuit in punctio qm natura hoib? sanciebat sola/ anqz scripte procederent leges qda differentia naturalis atqz legitimi: sed pimis paritib? pimi filij (sicut pntre icho antes dixim? lege) ena ipso p cessu nati legitimi sint. z sicut in liberis natura qde fecit liberos oes: bella ho fuitur? adin uenerut. sic ena hic nobis natura legitimas tulit soboles ad concupiscentia vero facta couersio? naturale ius inferuit. Quapropter filib? passioib? exortis uenit cura ex equalibus inueniri: alia qde a prioribus nris: alia ho a nobis. Sit igit inia patri in pdictis casib? matre in prior scemate relinquenti iperio pces offerre hoc declarantes: qz vult naturales suos filios restituere nature et antique ingenuitati et iure legitimo vt sub prate ei? pntat nichil a legitimis filijs differetes. q facto? ex hoc? filios frui hmoi adiutorio: vna? na qz hoc mo oes hui? nature digressiones et opiniones in his q legitimos no hnt filios curam? sic breui solacio tm ipetu nature corrigetes. **S**i ho is q solū modo naturaliu filioiu est pater p quosda fortuitos casus no valuerit hoc agere: moues aut sub quoda pd. ctoz. casuu scripserit testm volēs sibi legi

nisi in quatuor casib? vt no. insti. q. mo. ius pa. po. s. ff. Sed qro an copellat fil? exire patriā prate ex eisdē causis ex qd? pater copellat eū emancipare? Rñ. no. et qz no inuenimus: vñ regulā istā suam? in dubio. vt. ff. de exer. l. l. s. i. re igitur. et qz fil? no hz cā prate in patriā quā pater in filiu vt cā in eū valeat exercere.

o **P**ropali. imo remotur extra neū. Accur.

p **M**anēribus. sic. s. co. s. si qd au

tem legitimos. ibi sibo aliq? r. c. z. C. s. test. ma. l. fi. s. siue: ro qda. et. ff. de leg. p. l. naturalis. s. i. Accur.

q **P**uotum. i. nulli eorū per quē aliq? sit legitim?.

r **H**unc. scz p rescriptu pncipia.

s **I**n qbus. sup ple. in illis casib? in quibus alij non hnt locū qd est ex causis illis q sunt s. co. s. illb. et. s. q. mo. na. effi. legi. s. nouum. et. s. si qd vero. r. s. licet. U

dic nullū eorū perimētes r. c. corū q ppe sunt legitimi: sed hnt adijctētes alijs modis in qd? no lget illos. s. filios accipere legitimos q? no sūt et alis cessat h modus vt subijct oino et r. c. Uel veri

dic vt hic mod? p quē no lz naturalē facere legitimū ad iungit alijs mēis qm no lz facere naturalē legitimum: nā hoc mo no lz si erāt legitimi et h subijct oino et r. c.

s. q? sūt mōi i qd? pmitit ista legitimos si filij h sint? Rñ. qh p? p rescriptū petit hoc fieri vñ. Itē qm i testō

dicat qz sine legitimi: et filij oñdit postea testm. vt. s. co. s. sibo naturaliu. r. r. i. vt. l. mar. et aut. s. ad hoc.

t **I**mperatorib?. vt ab anastasio. vt. C. eo. inbcm. i. ff.

v **C**onstitutionis. scz patris iustitiani postea. C. co. n. l. legem. s. in postherum. vbi dicit qz naturalis a no adopenit et hoc sunt. s. q. mo. nam. effi. legi. s. no omnes.

s **Successiones** ut hic. et. s. co. s. s. trib. in si sibi reliqui etc.

b **Legitimi** q. d. de supradictis modis.

c **Valeri** v. d. q. nō sit in. C. vel dic q. sit ei? legis sensus in. C. b. na. l. i. l. j.

d **Primis** apertoribus.

e **Adare** si habeant.

f **Naturales et legitimi** s. 30. unmo naturales tñ ut hec littera dicit euidēt. hodie tñ sua q. d. i. eo. s. ne igitur. et. s. sive ro filios.

g **Donantes** hoc habem? i. C. de na. l. i. l. j.

h **Adimus** ut C. e. hūanitat. Accursius.

i **Uros** s. 3. bonos et honestos.

k **Tacem** ut p. hoc pl? det intel ligere. sic. s. q. mo. na. effi. leg. s. 7. qui dem.

l **Sinam** r. viā giurij q. l. s. p. niunt relinquam? ut. C. de idi. vi. l. j. Accursius.

m **Consōnis** q. d. hoc etiā erat p iura codicis. ut. C. eo. l. i. j. et. s. s. p. r. discretis.

n **Legitimor** s. 3. s. t.

o **Donari** s. in vltima voluntate. Al. ut. i. statim. s. si vero habuerit.

p **Legitima** i. terna ut dixi. s. de trien. et. s. i. col. iij. de qua lex h. fa. cit mentionē.

q **Cōiuge** hec cū nō capiat tñ fa. cit q. alius non ca. p. iat. et sic nota q. hic fallit regula q. d. i. s. i. n. c. v. i. n. c. e. n. t.

sicuti dictū est excludim? qm castitate n̄ pfecte p̄sideravit: z nō erit d̄cēs vt q̄ bene exclusa sūt i rēpublicā rursus introdu cāt. **Ad** na propter his a nobis sanctis atq; manifestatis quo cōueniat modo ad ciuitatē ro manā legitioūq; ius transire nichil de successione sup tali bus est dicendū. nā sicut in ce teris ab initio legitimis opor tet etiā in eis fieri successiōes.

Discretis igit et his q̄ fa cti sunt legitimi: et his q̄ man ferunt naturales: ordinādū est iam ēt de successiōib? eorum. valēt? siquidē et valētiano z gratiano diue mēorie primis? placuit hūanū aliq; agere cir ca naturales. et siquidē sit na turaliū p̄t legitia soboles vna vnciā eos dignos eē fecerūt: z hāc cum sua matre? nō donari neq; ex vltima dari volūate vl teri? aliqd̄ p̄mittētes. Si hō fi lij qdē nō sint naturales: cōcu bine vero solūmō hīs q̄ nō ha beant vtiq; coniugē (hoc etenī tñ cōcubinā habētib? est con scriptū) mediā vnciā solā do nātes. Si hō filiorū legitimo rum nō sint parētes z neq; pa trē et matrem habeāt: vtiq; ad tres vncias relinqre eis aut do nare p̄missi sūt: et hoc cū m̄re: et si quibet mō acceperint ali qd̄ in hoc reputari solūmodo quod autem plus est ad eos q̄ vocantur ex lege venire: hoc quod Theodosij senioris fi lij lz nō perfecte sancuerunt.

Hos igit etsi prius huma na vti lege pro tribus vnciis sex vncias eis filijs legitimis nō extātib? per patrum ma gnificetiā vdim? s; tñ ex his q̄ subide pueniūt cāis p̄fecti? simul clemētiusq; cōsiderātes p̄ntē ponim? legē. Pluria vti q; sunt et pri? cōmissa z i nris t̄pib? delinquūt: z iō ab ipie tate hoies liberam? qdā enim nō habētes iūam quātū volūt suis naturalib? filijs relinqn?

diselgant quasi vtros? z scri bunt heredes: quatenus resti tuant filijs: at illi aut ex hoc impie agunt et preuaricantur voluntatem scribentium aut (quod oim leuissimū putant) peierāt. et tacem? ea q̄ tradi ta sunt ex mēoria nobis in p̄fo nis ḡiosissimis talia delinqn t̄pib? p̄scis t̄pib? **N**e igit sp tale fieri delictuz iūam? nec qd̄ agere lz i extraneis et igno tis hoc in p̄p̄ris filijs natura lib? hoies ag. **N**e phibeam? p̄ p̄terea p̄nt lege s̄cim? vt siq; dē q̄sp̄iā habuerit filios legiti mos nō possit filijs eorūq; ma trivtra vna relinqre vnciā: aut donare naturalib? aut p̄cubic. **H**oc enī p̄p̄riū prioris iudica mus eē p̄tōnis. Sed et si qd̄ ampli? dare tēptauerit quolibet mō hoc fieri filiorum legi timorum? vl si filij nō sint cō cubina hō solūmodo/ huic me diā vnciā relinqui aut donari? cōcedim?. Si vero filios non habuerit q̄sp̄iā legitimus aut quēquam ascendentium qui bus necessitas est legis relinquere partem proprie substantie competentem: testatori licentia sit etiam in. xij. vncias a scribere filios naturales heredes et diuidere inter eos quocūq; voluerit modo res z per donationes aut simplices: aut antenuptiales/ aut per dotes: aut per alium quē libet modum legitimū suas in illos substantias transponere. sic enim nequaq; egebunt quibus dam ad impietatem aut perurium preparatis: sed ex ipso suam disponēt pure sententiā.

Si vero habuerint hi quos p̄diximus aliquos a scendentium: legitimam? eis relinqrāt partem quam lex et nos constituimus. Reliquam vero totam in naturales filios habeant relinqrendi licentiam. z hoc dicimus super his qui in scri ptis et legitimis voluntatibus disponunt suam substantiam.

Si quis autem defunctus fue rit legitima ei omnino sobole non extante/ filio rum dicimus aut nepotum vel deinceps succes sionis/ neq; legitima coniuge? deinde moratur non disponens de substantia? sua: z veniat cogna tio forsan aut etiam manumissor/ vtpote bono rū possessionē mouēs et insurgens: aut etiā n̄m erariū. nā nec illi q̄stū ad hoc parcim?. si autē ei donec vixerit libera mulier in scemate cōcubine

tem te. c. vi. ff. de di. et t̄po. p̄fescp. l. de accessiōibus. nam naturales filij repellunt agna tos quātum est in duabus vnciis z s. h. subicit. z agna ti vnciū vxoē. vt C. vñ vir z vxor. l. i. et tñ naturales nō vnciū vxoē imo vicunt ab ea: vt h. et. l. eo. s. i. q. s. igit sic et als fallit di cta regula. vt. ff. q. po. in pi. l. i. 3. fal lit. i. de equa. do. s. his consequēs. itē fallit. ff. ad senatus cō. ter. l. iij. s. obijci tur. z. lequissimū. s. si ex filio. z di xim? s. de triē. z se mi. s. cōsiderem?. vbi dicuntur ea q̄ dicuntur hic. Accursius. **De substā** : tia. s. in scriptior? sine scriptura.

a **I**ndubitat⁹. quare dicitur indubitat⁹ affectus? Rñ. q̄a vna solā cōcubinā h̄z: si aut h̄z duas q̄d esse nō d̄z: tūcerit dubitat⁹. vt. Leo. S. nā si h̄c. Itē alia rōne: q̄ ad hoc vt dicat cōcubina ip̄e d̄z hoc. p̄stari corā vicinis. vt. ff. de concu. l. in cōcubinatu. als̄ p̄sumeret legitima vxor. et ita succederēt filij in totū. vt. ff. de ri. nup. l. in libere. Accur.

b **U**ncias. p̄ter duas vncias. puta q̄ habeat alimētā. arg. ff. de ali. le. l. pe. Accur.

c **M**orte. s. separata vel relicta.

d **U**nciarū. sed q̄re non in totū vocantur cū legitimi p̄sumantur et h̄c vxor legitima. vt. ff. de ritu nup. l. in libere. Sed dic q̄ h̄ erat concubina: q̄ fuit p̄stata sicut d̄z fieri. vt. ff. de cōcu. l. in cōcubinatu. ibi nō fuit p̄stata aliquid et sic matrimonium p̄sumitur.

e **C**onsistente. immo infamatur. vt. C. de iec. nup. l. ij. et de adul. l. eū q̄. ita nō licet p̄ter cōcubinas h̄re vt nas plu subijcit. et vt. s. de res habere nō licet.

f **H**is. s. duab⁹ vxorib⁹. Accur.

g **P**rocreare. s. non possunt.

h **C**oncubinā. vnicā et in domo.

i **F**ilios. habitos. Accur.

k **D**abimus. i. cōcedimus. Ac.

l **I**ntestat⁹. q̄d si testatus? Rñ. bona est s̄tudo quā de vxore assignat: q̄ non possunt dici filij naturales si cut etiā si constāte m̄rimonio habuisset eos ex concubina. vt. Leo. S. vlti.

m **I**ndiscreta. i. d̄ est ignorata. ac.

n **Q**uā. sc̄z mulierem.

o **L**egem. dan.

sociata et filij ex ea: talib⁹ em̄ solūmodo hoc sancim⁹ vbi oino indubitatus est concubine in domo affect⁹: et filioz ibibē proles et alimentū dam⁹ eis et itestatis parētib⁹ defunctis duas paterne substantie vncias⁹ habere cū matre partientas quanticūq̄ fuerint filij: vt vnius filij portione mater accipiat. et hoc dicimus si vni concubine societur aut filios ex ea habeat: aut et p̄cedētē concubina morte: foisan aut separatione filij ei domi sint. tunc em̄ dam⁹ eis ab itestato ad duarū vnciarū⁹ vocationē. **S**i fo effusa cōcupiscentia ei fuerit et alias superintroduxerit priori cōcubinas et multitudinē habuerit mulierū fornicantiū (sic em̄ dicere melius est) et ex eis filios habēs moriatur multas simul deserēs cōcubinas: odibilis quidē est iste talis: p̄cul autē hac lege modis oibus cū talibus filijs et cōcubinis excludat. sicut em̄ si q̄s legitime copulat vxori als̄ sup̄inducere nō poterit matrimonio cōsistētē et ex his⁹ legitimos p̄creare: ita neq̄ post agnitam quod diximus modo cōcubinā⁹ et ex illa filios⁹ dabimus. si etiā ali q̄d opus libidinis aliud fecerit etiā hoc ad successione ei⁹ introduci si mortuus fuerit itestatus. **N**ā si hoc nō sanciuerimus: indiscreta^m quidem erūt que mulierū sunt quā potius aut quā minus amauerit/ indiscreta q̄dē que filioz sunt. et nos nō damus luxuriantib⁹ sed pudicis legē. nō autē discretiā facimus de filijs siue masculi sint siue femine. sicut enim natura nichil circa talia tractat: sic nec nos aliā in masculis et aliā in feminis s̄z hoc

tem priuilegium. sed propter malos facte sunt leges que Leges peuam imponunt. Accur.

p **L**egitimis. scilicet filiis. sed an ipse pater dum viuūt malos eos alere tenetur? dic q̄ sic eadem ratione qua ipsi p̄stati sunt trem. vt. i. proxi. ibi in quibus et. nec obstat. ff. de libe. ag. l. si quis a liberis. **S**idem rescripterunt. q̄ iuste procreatum alere tenetur. nam subaudi ibi maxime. Uel dicet et hunc iuste procreatum cū concubinato per legem nomē accipit. vt. ff. de concu. l. in concubinatu. Accursus flo.

q **L**eges. vt. C. de contrahē. emp. l. fina. in fi. et C. vt in posse. lega. l. pe. nulli. et ff. usufruc. quēdamo. ca. l. i. v. prin. Accur.

r **D**isposita. idem quod in filijs et in nepotib⁹ dictum est. vt. C. eo. l. vlti. s. fi.

s **L**egem. sc̄z istam.

t **C**ompētent. nam equalis debz esse pietas: vt. hic. et ff. de inoff. testa. l. nam et si. ff. de libe. ag. si quis a liberis. l. respō. et sic no. hic euidentē argu. sicut est aucta portio descendendum sic et ascendendum debet dici aucta vt dixim⁹. vt. s. de trien. et semis. s. i. in fi.

v **S**anciuim⁹. s. ea. cōstiti. in s̄ discretis. vsq̄ ad istum. s.

x **Q**uibusdam constitutionibus. vt. C. de confir. ra. l. fina. et facit. ff. de confir. tuto. l. natu. ra. i. rñ.

y **D**ispositum. vt. C. quādo mutu. off. fun. po. l. fi. Accursus flo.

z **N**on enim. interpretatio est.

ponimus legē. oportet em̄ per omnem viā subtilitatē simulq̄ pietatē transire. **S**i q̄s igit habēs filios legitimos relinq̄t et naturales ab itestato quidē nichil eis extlere omino volumus. p̄sci fo naturales a legitimis⁹ sancimus/ vt decet eos fm̄ substantie mensuram a bono viro arbitratā: q̄d videlicet apud nostras leges⁹ vni boni arbitratu dicit. hoc ipso custodiēdo vel si cōiugē quidē h̄z/ filios aut naturales et ex defuncta concubina sibi naros et illi aluntur ab eius successoribus.

De nepotib⁹ em̄ naturalib⁹ que tā a nobis sp̄aliter etiā de ipsis disposita⁹ sunt obtineāt. in q̄bus em̄ casib⁹ naturales filios vocauim⁹ ad successione: in his q̄z et ipsi decentē naturalibus patrib⁹ deuotionē fuerit: eadēq̄ mēsurā sicut parentes p̄spiciunt naturalib⁹ filijs fm̄ nostrā legē/ et ipsi parētib⁹ cōpensent: siue in successione/ seu in alimētis sicut superius sanciuim⁹. **Q**uā fo et dudum in quibusdā cōstitutionibus⁹ dictū est oportere in q̄b⁹ patres donant filijs aut relinquunt i his etiā curatores eis prebere confirmandos tñ hoc ratum esse etiā nūc ponimus: dantes et matri fm̄ q̄d iam de his dispositum est: et naturalium tutelā agere filioz omnia agētī quecūq̄ i legitimis definita sunt filijs. Ultima siquidē nos pars legis expectat: vt ipsa competentē suscipiat ordinem: et enumeremus qui neq̄ ipso naturalium noie digni sunt p̄imum quidē omnes qui ex cōplexibus (nō enim hoc vocamus nuptias) aut nefarijs/ aut incestis/ aut dānatiss. p̄cesserit: iste neq̄ naturalis noia i

Cōcubi nas plu subijcit. et vt. s. de res habere nō licet.

a Participiū. licet enumerare has psonas promiserit male in enumerat. Tu ergo dic q inter quascūq; psonas matrimonii p̄hibet h̄t locū q̄ hic dicitur vt nec filiū alen- dus nec beneficium aliquod habeat ex hac lege. sunt autē q̄tuordecim modi q̄b̄ p̄hibent. et no. eos in sti. de nup- s̄ sunt et alie. vñ iā nō est q̄sio de filio sacerdotis cū ipse matrimonii p̄ra- bere non possit. vt s̄. quo. opoz. epif. nec de aliquo p̄dis- ctory modorū. Sz quero an a matre possunt h̄re benefi- ciū. hic dicitur vt di- xi in sti. ad senatus cō. ophi. s̄. i. sed lz nō habeat hui⁹. l. p̄cipiū vt nō pos- sit curie offerri vel legitimari: vt alia facere q̄ naturali- bus hac cōsti. per- mittunt: q̄ro in an p̄nceps possit eos facere legitimos si dicat nō obstante hac lege. puto q̄ sic. vt ar. ff. de leg. iij. si q̄s in prin. et ff. d̄ nata. re. l. q̄ris. et. C. de leg. et cō. l. digna. itē lz a pa- tre nō relinquatur nūq̄d ab extranco p̄t̄ relinquat vt da- ri aliquid quolibz titulo inter viuos puto q̄ sic cū hac l. nō p̄hibeat. oia enī licet q̄ expresse p̄hibita non sunt. vt. ff. ex q̄. cau. ma.

Licet qd exp̄ se nō p̄- h̄bet.

necq; alēdus ē a parētib⁹: necq; habebit quoddā ad p̄sentē le- gē participiū. vñ certa a con- stātino pie memorie i p̄stōne ad gregoriū scripta q̄dā de ta- lib⁹ dicta sunt filijs: hoc non respicimus qm̄ et non vtendo p̄empta ē. p̄henichatorū enī / z syrarchorū / et magistratorū / et insigniū meminit / z clarissimo rū. et neq; naturales esse vult ex his p̄cedētes amouens eis etiā imperialis munificentie mā- s̄uetudinē. quā videlicet cōsti- tutionē etiā oīno perimimus.

Tl̄h̄eca nobis sancita sunt et nulla penit⁹ ignorātia nostra- rū erit legū nec q̄ sint legitimi: q̄. vero naturales: nec quō eis legitima iura dant: aut quō eti- am naturales p̄manētē p̄me- renē h̄sianitate. et quō etiā ip̄i cōpetēt̄ honorati sūt ab eoz q̄ neq; naturales digni sūt cō- muniōne segregati. Quē igit̄ placuerit nobis et ad hōim me- delam atq; nature supplemen- tum per h̄c legē decreta sunt tua sublimitas faciat oib⁹ ma- nifesta / progrāmatib⁹ positis per q̄ oib⁹ lex erit apte cogno-

et est hec utilitas adinuēta ppter p̄batōes: vt hic dicit. ne facultas probationum angustet. vt. C. de h̄re. et ma. l. quoniam. in fine.

e Dudū. nō solū entia legib⁹ sed etiā in veteri testamē to. Unde illud. In ore duū vel triū stat omne verbum.

Duob⁹ fides ē adhibē- da.

scētib⁹ quomodo i talib⁹ iuer- sen: et nostrā cōsiderantib⁹ p̄ uidētīā q̄ omni alij occupatio ni eozū p̄ponim⁹ vtilitatē.

De testibus.
Facultas probādi p̄ testes adinuēta est ne veritas lateat et negata patefiat. nō tamē ob hoc p̄nt oēs in testes induci: s; q̄ sunt bone opinionōis et fame omni suspitione carētes. An.

Idem au. 3o. p̄. p̄. secundo.

Estium p̄p̄ p̄batōes vti- litas adin- uenta quidē dudū. est ne qd̄ lateat fa- cile actor⁹ z calliditate

plurima hōim adiuēte ani- mas periclitet̄ migrare in con- trariū ordo cause. Non enī vt patefiant q̄ gesta sunt testant̄ plurimi: s; quaten⁹ adhuc am- plius occultent̄. nam alia qui- dē scientes: alia vero p̄nun- ciantes: aut q̄ nō sunt dicētes hoc ip̄so cōfitem⁹ quia ea que veresciūt neq; volunt patefie- ri: neq; fm̄ ea p̄ferri iudicia: s;

Actoriū. neu- traliter et ḡnāliter accipe. vt. ff. de verbo. sig. l. labeo. z. ff. de offi. con. l. i. vel dic actorū. id ē agēriū. qz actores cōsueuerūt p̄bare p̄ testes. vt. C. d̄ p̄- ba. actor. lz et q̄s reus p̄bat. vt. ff. de excep. l. i. itē. et ali- bi. vt. ff. de proba- l. circa.

S Et calliditas. repete et nec cal- lidi. z. c. est callidi- tas in tacendo q̄ est verū. vt. ff. de ac- emp. l. i. s̄. i. et. l. i. u- lianus. s̄. idē iulian- us. s; fallacia fit in dicēdo q̄ dicē- dū nō est. vt. ff. de fur. l. fals⁹. s̄. si q̄s nichil. et. ff. de ac- em. l. iulian⁹. s̄. si venditor.

h Plurima ho- minū. et als pluri- morū hōim: z als plurima hominū.

i Blas. s; testi- um vel producen- tium eos fm̄ Al.

h Ordo cause. ita cōstrue ne ordo cāe p̄clit̄ plima id est maxima cal-

liditate hōim adiuēte migrare alas i cōtrariū. i. in ma- lū vel i p̄ditōes: vñ illō Os qd̄ mēt̄ occidit alas. et ita fm̄ hoc ordo cāe d̄ vt q̄ bonā cāz hz debeat vincere. q̄s malā deat p̄dere. vñ aut̄ h̄ ordo i p̄iū qm̄ nō sic testant̄ testes vt verū dicat. Vñ dic q̄ ordo cāe ē ne qd̄ lateat veritatē et: qz ergo p̄iū. i. veritatē suppressio siue mutatio. vt. s̄. de f. in- stru. i. p̄n. et. ff. ad. l. cor. de fal. quid sit. dico ergo migrare

l Testant̄. i. dicunt. mā de prin (in p̄iū. i. i. fallitatē. cipalib⁹ cause hoc est actore et reo dicit. et iō dic testant̄: qz eozā testib⁹ p̄t̄mis plerūq; talia dicūt̄ corā iudice z alijs et ita h̄bū testant̄ nō ponit̄ p̄ testimonio testū. vt dic qd̄ ēve- rius q̄ de testib⁹ dicit vt p̄z. i. statim ibi: oīno enī zc.

n Occultent̄. s. testes. als occultet̄. s. veritas: et als oc- cultent̄: s; testes. et tunc plana est.

n Scientes. s. ea que vera sunt.

o Alia vero. s. falsa corrupti fonte pecun̄ ia.

p Aut. pro id est.

q Confitent̄. s. vt veritas amplius occultet̄ fm̄ Al.

r Scōm̄ ea. s. que vera sunt cum iudex fm̄ eozū dicta de- beat iudicare. vt. ff. de offi. p̄esi. l. illicitas. s. veritas.

nec nō s; q̄ eis. p̄pterea et honorē fortiri p̄t̄ cū emolumē to. ff. de decu. l. generaliter. s; spurios. pater tñ etiā ip̄i iter viuos donare nō p̄t̄. vt. C. de incest. nup. si q̄s ince. s; qd̄ si pater nō instituat necq; donet: sed aliū instituat: et talem substituat: Rñ. p̄t̄ forte distingui. vt si vulgariter nō possit: quia patris heres esse videtur. si pupillariter possit quasi pupilli sit heres. vt in sti. de pupil. sub. s̄. i. et. ff. de pupil. sub. l. si is. Uel loquitur h̄c. l. si is. quando licet non totum aliquid tamen potest relinqu.

b In constitutione. que est. C. de natu. li. l. i.

c P̄ponimus. quia prohibebat nuptias inter sensa- tores et liberas. quod hodie lz. vt. s̄. vt. li. de ce. s; si q̄s.

De testibus. Quia de probatione que fit per vocem mortuam id est per scrip̄turam dictū est. s̄. de fide instru. videamus nunc et de ea que fit per viuā. i. per testes. Uel dic quia vsus testium est frequens. ideo de testibus dicit vt. l. eo. in prin.

Testium. utilitas. frequens est vsus testium. vt. ff. eo. l. i. ergo de his vtile fuit inuenire. et vtile est di- ligenter tractare. vt. ff. de libe. lega. l. legau. in p̄n.

vt. de fide instru. si vero nullus. et. C. ad. l. cor. de fal. l. si quis decu. sed nunqd admittet aliqd nisi probet per ali que de his modis. videt q no. sed certe lmo vt subijcit. et semp sumit boni nisi. pbct corariu. dz aut a vicinis iudicari de bonitate et legalitate testu vt. ff. de fun. instru. l. cum delationis. s. ainam. et. ff. de questio. de minore. s. pe.

a **Ex** vtroq. s. la tere linguam s. m. Al. vel dic. i. vndiq. q. d. lz nec digni sare nec militiam nec offm nec diuitias habeant. cre datur et si e hde di gnus. vt hic. et. ff. de pboru. ob. l. si qs ita ih pulatus. s. m. si. d. suspec. tu. s. fi. Accursius.

b **I**gnobiles. no. ignobiles. na non ppter hoc q arti fer sit repellit lz qz ignobilis. vt sunt carpentarij q stant in curia cois. vilifsimi autē pnt dici spanaldi siue arte obscuri abiecte p fone. vt. C. de licti. nup. l. humilem.

c **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

d **I**gnoto non est credendum. per alios. vt in nouel. co. et. Leo. s. si vero dicat. sed qd d bicur per seipso qd est nimis graue. vt. C. de test. l. nimis.

e **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

f **I**gnoto non est credendum. per alios. vt in nouel. co. et. Leo. s. si vero dicat. sed qd d bicur per seipso qd est nimis graue. vt. C. de test. l. nimis.

g **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

h **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

i **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

k **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

n **I**gnoto non est credendum. per alios. vt in nouel. co. et. Leo. s. si vero dicat. sed qd d bicur per seipso qd est nimis graue. vt. C. de test. l. nimis.

o **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

p **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

q **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

r **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

s **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

t **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

u **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

v **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

w **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

x **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

o **E**t licet dudū. f. in illa cōsi. que est. C. co. l. testium. Kenouamus. non corrigendo: sed potius ad ma mos riam reducēdo. et addendo. f. vt rogent vt subijcit. si em r. Et no. hic qz de scriptura a debitore facta dicit. f. quali ter scripsit se debe re et subsequenter a credi uore. f. quas liter scripsit sibi fo lutum. idē tamen et si per tabellionē fuit scriptum.

q **S**criptus sit. quod est tunc cum partes cōueniunt vt non aliter ptra hant qz p scriptu ram. vt. C. de fide instru. l. contract. vel dic vt ibi. Ac.

r **E**t no. scripu ra. f. a credi uore. q scriptura dī apo cha. vel etiam a ta bellione aliquo. f. l. litigantib. scz debitouibus. Accursius.

t **P**er testes. scz sub pbatione. vt. C. l. demū et no. als. id est sus ceptibile.

u **A**ssumant. q. d. tales debēt eē te stes qd fuerit ne gociū patefactū vt viderēt solutionē: r rogan sunt vt te stes sint vt h. et. i. e. f. h. h. ubi. sed exi gim. r. et qz in definite dicit h te

v **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

w **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

x **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

y **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

z **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

aa **S**ed vt. scz ta les admittit snt vt. r. Moderata e. in bonis morib. vt. et. ff. de tu. r. cus ra. ds. ab his. l. scz re. s. pe. Sed p qs hec. pb antur. Rff.

Ignoto non est credendum.

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Leges veteres nouas

Collatio Septima

q **Causam.** s. si non sunt viri ita boni debent facere causam testimonij manifestam hoc modo: quod iudex interrogabit eos de circumstantijs quiter scit. quale tempus erat tunc: et similia. Item de die. nam ad hoc debet rñdere vt hic. r. C. eo. l. solam. r. ff. ad sil. l. prius. s. in vnam litteram que est ibi. Item fortiter est querendum. s. vt videatur quod trepidatione vel conscientia rñdeant. nam hec faciunt ad veritatem illuminandam. vt. ff. de qñto. l. de miore. s. rouneta. Item nota quod ex hoc verbo sumimus

Testis cum sui facti dicitur debet dicere de re facta loqui. et pro hoc est. C. eo. l. i. r. ff. de transac. l. cum hi. s. in causa. Alij debent facere causam testimonij manifestam per famam conscientem nam fama confirmat re de qua agitur. vt. ff. de testi. l. iij. s. eiuudem. Ac.

- b** **Ex transitu.** id est transiunt non rogatis.
- c** **Calere rone.** scilicet nulla ratione volumus.
- d** **Aliquos.** scilicet creditores.
- e** **Dicentes.** hoc quod sequitur.
- f** **Accepisse.** id est recepisse.
- g** **Ab aliquo.** creditore.
- h** **Debere alicui.** hec verba inuunt cum superioribus: vt in solutione et confessione solutionis et in obligatione necesse sit rogatum esse testem. Et ita corrigitur quod est. ff. de testi. l. ad fidem. Uel quod est verius hic loquitur cum celebratur in scriptis obligatio de qua dissoluenda principaliter et de contrahenda hic posuit. et dicitur. C. eo. l. testimonium.
- i** **Hec.** scilicet testimonia.
- k** **Dum et quando.** i. aliquando. vel dic pro quia.
- l** **Solute.** s. creditori.
- m** **Audisse.** s. pecunias solutas.
- n** **Presente nullo.** quomodo nullus cum duo tabelliones fuerint. Rñ. supple rogato. ipsi enim rogati non fuerunt. Uel dic. quod ipsi audierunt alios dicentes non autem confessionem creditoris. et ita de auditu alieno non poterunt reddere testimonium nisi in casu. vt. ff. de proba. l. si arbiter.
- o** **Constitutum.** s. esse dixerunt.
- p** **Et faciente scribere.** hic est sensus quod pretebatur creditor se scire scribere. et hoc sciebat et poterat omnia facere manifesta per scripturam non fecit. vnde imputandum est debitori quod hoc fieri non fecit. vel sic lege: et faciente scribere nullo. r. supple et nullo sciente ex hoc scilicet quod factum erat. et nullo valente. r. sic semper reperitur. et nullo.

causam testimonij forte faciant manifesta. Hec autem inania et ex transitu prohibita testimonia nulla modis omnibus valere ratione et huiusmodi quodam fingere testimonia: vt propter aliud quoddam opus adueniens audiat aliquos dicentes accepisse ab aliquo aurum aut debere alicui. Hec namque apte nobis suspecta sunt et nulli digna ratione dum quod tale aliquid in iudicando inuenimus: eo quod multe pecunie dicant solute: tabularij duo tantum hoc dixerunt audisse se teste presentem nullo et debitum in scriptis constitutum et faciente scribere ex hoc sciente et valente per proprias litteras hec manifesta facere: quod ex illo odio habentes occasionem presentis accipimus legis. Et iterum adductus est aliquis alius similis calumiantium presentibus testibus: ad hoc et coram tabulario deposuit apud semetipsum debita esse: et ita

q **Quod.** s. factum vel negocium.
r **Ex illo.** s. tempore. al. vel die negotio.
f **Presentis.** dicte in hoc. s. r. dicit et in hoc sequenti rñ.
t **Et iterum alius.** s. casus.
v **Silis calu.** s. superiori. q. d. sili recipit calumnia sicut superior.

quidem qui mercede hoc egit decessit: alius autem exactus est debitor quod ab alio quodam tantum ab eo scilicet confessionem deo huiusmodi omnino non indulgetur occultari. Hec igitur huiusmodi credimus testimonij aut tabulariorum (sicut predictimus) depositionibus et litteris eruditi sunt qui confiteri volunt a pud quem et scribere aut in iudicio confiteri et dare rei fidei indubiam: neque manere eas veracibus pestiferas credimus: neque si tale aliquid factum est recipimus. Sed exigimus quod deprecatum est ab eo quod deduxit testes in hoc ipso et hoc per testationes demostre necesse est eos hoc quod in testamento rogatos et bone opinionis constitutos: et ita cautam suscipere ab eis probationem: et neque attestationem deinceps neque testimonium habentem presentiam et depositionem et subscriptionem tenere. Si vero non huiusmodi

- tio** alius fuit confessus se debere quod alius debebat. et vero debitore decedente fuit exactus qui fuit confessus et hoc fuit postea scitum deo rñ.
- y** **Indulgete.** no. ex hac littera quod nullum quid potest esse tam secretum quin reuelatur.
- z** **Huiusmodi.** de quibus dixi in priori. s. et iterum.
- a** **Predictimus.** s. s. dum quando.
- b** **Ex quo.** s. q. d. hec causa non me mouet.
- c** **Apud quem.** i. apud aliquem.
- d** **Scribere.** s. voluit.
- e** **Confiteri.** s. voluit.
- f** **Indubiam.** nam si voluit indubiam dare fidem: non sufficiunt supradicta nisi sint rogati.
- g** **Eas.** scilicet probationes.
- h** **Veracibus.** subaudi pro.
- i** **Exigimus.** s. vt pbeat hoc quod rñ. r. sic no. quod pres ipse (rogat testes).
- k** **In hoc ipso.** s. vt essent testes.
- l** **Eos.** s. rogatos. et bone opinionis constitutos: hoc quod etiam in testamento fit: vt hic. r. ff. de testa. l. heredes. in fi.
- m** **Quod in testamento.** s. habet locum.
- n** **Et ita cautam.** sicut in testamento.
- o** **Et neque attestationem.** s. subscriptionem ipsi creditoris que cause tur se recepisse attestationem dico non habere rñ. alio autem multum facit hec de pñ. vt. C. de fideiur. l. pe. r. d. in. ephi. l. pe. s. sinasit
- p** **Subscriptionem.** debet enim depositiones per suas litteras

quidam vt Al. et Jo. scz vna dilatione. et ita dicunt quat-
tuor dilaciones debere dari: 2 sic dicit corrigi qd est ff. de
fer. l. oratione. 2. l. si. que sunt 2tra. na tbi dicit vna dari et l
qualibet illaru dilacionu possunt. pduc testes quot qd vo
lucrit. et sic tm dr peperisse. etia q ter geminos peperit. vt
ff. de hbo. sig. l. ter

Testiu
dy refre
nari co-
pia.

enira. refrenata tñ
multitudine. vt. ff.
eo. l. i. §. hōs alij vt
pia. 2to dicunt et hoc
die vna dilacione
dari tñ in pecuni
arijs. 2 in crimina
libus sūt vt olim
p predicta. l. de fe-
rys. et qd dicit in-
telligunt. l. tres. p
ductiones q sunt
ifra vna dilacione.
Et si obijciat qua-
re teryl quater tñ
possunt. pduc. di-
cas: qz iam suffi-
ciens testiu nume-
rus est etiā si vnu
tantū qualibet vi-
ce. pduxerit: cum
duo testes sufficiat. vt. ff. eo. l. vbi. Sed quidā dicit q gra-
tia exempli hoc dicit. nam et plures posset hoc fieri dum
tñ ante renunciacione 2 anteqz testificata dicit. sed an suf-
ficiat tñ renūciasse vel testificata deditisse vt deinceps te-
stibus vti nō possit. Joh. dicit renunciacione sola non no-
cere: sed didicisse testificata nocere. et pot esse ratio qz renū-
ciatio nō noceat: qz iudex dy vsqz ad suam interrogare par-
tes an aliqd dicere velint. vt. C. de iudi. l. iudices. Alij di-
cunt vtrunqz necessariū. l. vt renūciat. 2 didicerit testifica-
ta ad hoc vt nō possit testibus vti. vt argu. i. vt cum de ap.
cog. §. sed hoc pñenti. et sic intelligat. C. de pba. l. exceptiones.
2. ff. de rei ven. l. officii. vbi didicerit testificata non tñ
renūciauerit. sed tu aliter intelligas vt statim dicas. et pu-
mā opinionē die veriorē. Itē nunqd sciētia dicti suoz
testium noceat tñ an etiā si testiu aduersarij dicta sciuerit.
vide qz suoz tñ: qz de alijs nō inuenit qz noceat: ergo sit
pmissum. vt. ff. qui. ex cau. maio. l. necnō. §. sed qd. nam. §.
i. h. in pn. 2 in medio 2 in fine. de sciētia. l. suoz tñ dicit.
Itē est pro hoc. C. de fide instru. l. si. et hoc fm Al. Sed tu
dicas cōtra. l. eo. §. 2. qm. vbi dicit q si aduersario denē tes-
tes tamen sigillatū d. bent dari vt postea dare possit. Itē
pro hoc ratio hui. §. nā ita posset falsitas cōmitti ppter
istam sciētia sicut ppter sciētia suoz.

¶ Si testis absit a loco i quo

per longum iteruallum/ vt nō
ex hoc protrahantur lites: sed
oportere omnino velocitatem
eis imponere fm qz iudex est
mauerit hoc fieri. ¶ Illud ta-
men indubium est: quia et si se-
mel producens testes aut bis
et testificationes tractauerit
aut aduersario hoc faciente et
ipse disputatione acceperit: et
ex hoc didicerit testificata: nō
habebit omnino licentiam vl-
lā vltcrius vri testium produ-
ctioe: neqz si diuina hec iussio
preceperit.

**¶ Interuallū. qd iudicis erat arbitrio. vt ar. ff. de iur.
delibe. l. i. an si. et h subijcit. Alij dicunt vt Al. dari forte di-
lacionē trium mensium. vt. i. vt cum de ap. cog. §. sed hoc
presenti. col. viij.**
**¶ Tractauerit. i. descriperit. sic. ff. de ho. aut. iu. pos. l.
fina. aut aduersarius scripsit et alij dedit: vt in nouel. eo.
2. i. subijcit statim. Accur.**
**¶ Non habebit. imo videtur q sic. vt. C. de pba. l. exce-
ptiones. 2. ff. de rei vē. l. officium. que sunt 2tra. nā tbi prob-
bat reus demū cū probauerit actor. sed si pbauerit actor
vel non sciri non pot nisi videatur. 2 ita probat reus post
qz probationes actoris audit. Sol. tbi non p testes sed p
instrumēta pbat reus. Alij dicit qz vbi didicerat/ sed ne-
sciebat. alij dicunt qz illa sit correcta: sed prima verior. Uel**

dic qz ibi sciebat a iudice qz actor pbauerat/ non a reo. Itē
2tra. C. de ap. l. eos. §. si qd autē. 2 de tēp. ap. p hāc. vbi dr
qz in cā ap. possunt testes. pduc. sed iam erant apri testes
in pma cā: ita post didicita testificata testes producant.
Sol. tbi non didicerat testificata: qd nichil est. Dic ergo qz

illa est alia cā fm
opinionē nostram
Uel dicetā fm a-
lios qz vbi in pma
cā probatū erat p
insira nō p testes.
Sed si alij nō pnt
pduc nunqd pos-
sunt in idem redu-
ci: Videtur qz sic.
vt. ff. de qstio. l. re-
peti. 2. ff. de inter.
ac. de etate. §. si. et
C. eo. l. si. 2. ff. d. op.
le. l. ij. ecōtra vide-
tur qz nō. vt. ff. eo.
l. pduc. 2 ar. hui.
§. Sol. dico nō ad-
mitti de iure ad p-
tis sue postulatio-
nē: nisi in casu qn
aduersarius non
vult stare pmo dicto. et sic loquit. C. eo. l. si. sed ad postula-
tionē aduerse partis ex oscuridine reddit nō vt addat: s3
vt rōnem p dictoz dicat. et idē sit p offi. iudi. nemine peten-
te si hoc sibi videt. Itē qd si sponte qd mutare voluerit: vi-
det qz possit. ar. ff. de here. insti. l. si ita scriptū. i. rñ. et de te-
sta. ma. l. Stichus. Sed 2tra est si cū aliqua partiū fuit locu-
tus. arg. hui. §. sals audif. Sed qd si in medio tpe ceperit
esse affinis illi pro quo fert testimoniu: s3 spōte veniat non
admittere: sed qd pns dixerat valet. Itē qd si post publica-
tionē volo inducere ad reprobationē testiu aduersarij qd
prius induxerat: Rñ. possum. vt. i. eo. §. si. hō. Itē qd si me-
os velt hoc nō reprobare: videt idē: cū sicut pñime ita. p
aduersario habeat dicere testes. vt. i. de sanc. epis. §. nulli.
col. ix. Sed tu distingue an ex cā supueniente volo eos re-
probare: qd possum vt qz sunt facti inimici vel corruptos
eos dico. an ex precedēt: qd nō possum. vt. C. eo. l. si qd te-
stibus. 2. §. de his qz ingre. ad ap. §. illud. Item quid si nō
addere velim sed tñ ad affirmationē pductoz prius velim
post publicationē iducere: Rñ. i. p. qz pot. ar. §. eo. §. vbi: qz
testimonij desunt rē. sed tu dic 2tra propter duas psum-
ptiones quas habemus hic. prima qz qñ qro. pducere
volo etiā si nō didicero: psumitur tñ qz me: sed hec psum-
ptio p factm purgat: als si didicerē psumit qz velim ad-
dere vel mutare qz nō purgat sacramēto: tamen hanc di-
cunt quidam vt. R. sacramēto purgari. Accur.
**¶ Diuina iussio. nā rescripta 2tra ius clicita rē. vt. C.
de preci. impe. l. rescripta.**
**¶ Legem. vt. C. de fide instru. l. iudices. Sed quid hic
illi adijcit: Rñ. hic clarus dicit. Itē hic de causis crimis
naltibus excipit: qd illa nō facit. Itē hic iudex nominatur
apud quē hmoi hant. pductiones rome. Itē illa tunc tñ
locū habebat quādo a prouicia rome petebatur. hic autē
sue hoc casu siue ecōtra a prouincia in prouincia: vt hic
f. ¶ prouincie. l. vbi sunt testes. (subijcit.)
§. ¶ habere. l. litigantem.
h ¶ diffiniente. sic et als diffinit. vt. §. de fide instru. §. i.
et diffinitet fma modum qui est. C. de dila. l. i.**

a Intra prouincia. s. vbi ipsi testes sunt: ne a suis nego-
cis auocentur qd esset graue. vt. ff. quædam. testa. ape. l.
si quis ex signatoribus.

b Testes. s. attestaciones vel dicta testium recipienda
sunt. Accursus florentinus.

c Huc. i. rome
vel cōstātinopoli.

d Litem. i. di-
cta testiu sup lite.

e Gestis. i. pu-
blicitis scripturis s
qbus dicta testiu
sunt redacta alla-
tis iudici priori p
eum q testes pdu-
xit in puincia vel
p eius aduersariū
vt. l. eo. §.

f Multe. repe-
te quoniā.

g Hic. s. rome.
et ita dicit nūc ecō-
tra ad superius.

h Teneantur.
id est cōtineantur
hac. l.

i Et licentiā.
repete volentibus

k Huc. s. rome.
k presentetur.
corā iudice hic. et
qd subicit aut ex-
pone pro et.

l Exiterum. i.
rome. et ita de nūc
ecōtra ad superi.

m Ad eum. i. iu-
dicantem in pro-
uincia.

n Abundantiā.
hic nota tria. pū-
mo q ad hoc ten-
dunt iuriconsulti
vs. pbationum cop-
pis sit: vt h. r. C. d.
reb. cre. l. generalit
in pun. r. de her. et.

o Ma. l. qm multi. in si. vnde quilibet testis recipitur nisi ex
presse sit phibitus. vt. ff. eo. l. i. Secō no. q factm testis et
alibi prelat ex causa: vt hic. r. C. eo. l. iudices. r. j. de sanc.
epif. §. nulli. col. ix. sic r in iuramento calūnie. vt. j. vt lit. iu.
§. sin autem cōterit. colla. ea. sic et iudiciale siue neces-
sariū. vt. C. de re. credi. l. generaliter. §. his de presentib.
r vt. ff. de iureiu. l. ad personas. Tertio no. q hic dici pos-
se. nam vis est in hoc. et sic collige q hoc arbitrio iudicis
cōmittitur. vt. §. eo. §. i. in pn. ibi licentiā rē. poterit ergo r
in causis ciuilibus precipere presentari testes coram se si
sibi videtur ppter cause magnitudinē: et ppter suspicionē
testium. et sic loquitur. §. vt defun. seu. su. §. illud. col. v. q
est cōtraria. igitur non est questio quid iuris est si de vna
ciuitate in aliam eiusdem prouincie petant hec fieri. nā
iudicis cōmittitur arbitrio: vt dictum est.

p Destinari. pro dictis testium qui sunt rome

q De eo. i. de testationibus dandis.

a A iudice. scilz cause.

r Presidem. s. testationes dari sancimus.

s Testificationibus. s. supradictis.

t Illic. i. apud eundē iudicē. vt. ff. de iudi. de qua re. r
l. vbi. Item et in eodē foro. vt. ff. de iurisd. om. iu. l. pe. r de
iudi. l. si qd postea.

intra prouinciam testes r huc
trāsmittere lite gestis perla-
tis: et ab eodem iudicari iudi-
ce. Multe autē hmōi inter-
pellationes nobis sunt volent-
ibus aliqbus q in prouincijs
quidē litigāt/ hic rō testes ha-
bent: vt teneant et in hmōi le-
ge: et licentiā esse in prouinciā
iudicari dirigere huc vt p sen-
tetur testes/ aut testificatiōes
oīno dētur: et iterū ad eūm res-
ferri lites: et si de prouincia in
prouinciā hec petant fieri: san-
cimus ppter pbationē abun-
dantiā r hoc valeret posse
etiā a prouincia huc ab eo q iu-
dex est in puincia destinari et
ab vno q a nobis diffinit fuerit
eloquētissimoz iudicē interlo-
cutiōe de eo a iudice facta te-
stationes dari: r a puincia alia
in a hā puincia aut apud defen-
sorē aut presidē testificatiōis
bus ex iterlocutione iudican-
tis datis illic videlz diffinitis
ua siua dāda/ vbi et lis testa-
ta est. vt quemadmodū huc in
puincia apud iudices aut de-
fensores de pductiōe testium
agi sancita sunt: ita et a puin-
cia in prouinciā r a prouincia
huc teneat: r pfecta p oia sit p
bationū oibus facultas: testio-
nijs qdē nō editis neq in pro-
uicijs s; gestis datis eis a qb
produncunt/ aut eoz aduersa-
rijs sub gestis monumētoz si-
gna percipiētibus. et ita huc
aut in puincijs destinandis a
iudicibus: ne quando forsan r
alijs egeat testib cause natura
et excludat ppter editionem
testiū adiectio. hec oia in pecu-
narijs questionibus intelligē-
tes. In criminalib em in qui-
bus de magnis est periculum
oibus modis apud iudices pre-
sentari testes: r que sunt eis co-
gnita edocere/ vbi r tormēto-
rū rō: san erit opus: r alijs oī-
bus obseruationibus.

**Si testi seruit opponatur
et ipse se liberū a natiuitate di-
cat/ eius testimonium admitti-
tur seruitutis questione dispu-
tationis tpe seruata. si vero ex
manumissione se liberū dicat:
tūc anteq ad testioniū admitti-
tas d; d suo iure docere nisi a-
libi dicat suas pbationes ha-
bere: quo casū presito iuramē-
to q in propu pbatiōes habe-
bit ad testimoniu admittatur/
hmōi seruitutis disputatione
tēpore suo seruata. Bar.**

to sua dicta dicant. vt. C. de fide instr. l. iudices.

a Et ita. id est sicut dictum est/ id est de sigillatis.

b Destinādīs. s. gestis.

c Editionem. i. non possit alios testes inducere: quia
dicta sunt et dicta testium. r sic no. hic q si etiā dicta testiū
aduersarij sciam non possum plures pducere. Si fo ve-
lis ptra opinionē defendere: dices q hic nō producantur
ad pnam cōfirmandam. sed adiectio prohibetur. r hoc
diximus. §. eo. §. quia vero.

d Cognita. hie no. q testis pro vtraq parte reddit te-
stimonium: vt plene dixi. j. de sanc. epif. §. nulli.

e Forsan. si vacillare inueniatur. vt. ff. de qsi. l. vnus.
§. testes. r l. ex libero. i. rñ.

f Obseruationibus. vt. s. expectent quādm reddant
testimonium sumptibus producentis. vt. C. eo. l. quoniā
§. in exhibitione. Item caueant de non reddendo si time-
antur recedere. vt. C. eo. si quando.

2. C. de vetera. l. si.
lib. xij. Item in eo-
dem loco: vt large
accipias scilz vbi
saluo honore r cō-
suetudine maior
iudicari cōsuevit.
non alibi per cam-
pos vel plateas.
vt hic. r j. de sanc.
epif. §. si qd episco-
p. r. C. vbi de cri.
agi opoz. l. i. r. ff. d.
iusti. r iu. l. pe. nisi
talis erat cōsuetu-
do iudicādi. quo-
casu etiā in secessi-
bus. i. locis ames-
nis poterit iudica-
re. vt. ff. de arbi. l. si
cum dies. §. pe.
vt. d. l. C. de fide l.
stru. l. iudices.
r prouinciā. r
a prouincia.
y Non editis.
id est nō dāt. q. d.
non debent testes
verbam miti in
puincia: sed tm di-
cta fm ja. sed tu
dic fm Al. i. nō ag-
tis: s; clausis r si-
gillat: vt subicit.
3 Signa perei-
pictibus. sigilla-
buntur apud acta
pfidis vt hic: et pa-
lā iurabūt r pdu-
cētur: sed in secre-

Testes
non pōt
qd pdu-
cere p
didicita
testium:
aduer-
sarij.

Collatio Septima

Testari. id est testimonium ferre. Ex natiuitate. scilicet dicatur liber. Impleatur. id est recipiatur. Ita sit. no. ergo seruus non potest testis esse. et hic. et. C. e. l. qui. et. ff. de testa. l. qui testis. s. seruus. Sed contra ut illi.

Seruus an testificetur.

Si vero dicat fuisse fortune esse quod testari voluerit. si vero affirmet liber constituitur. siquidem ex natiuitate impletur quod est testimonium. Disputationum vero de statu suata ratione. ut si apparuerit fortune fuisse esse eius testimonium ac si negatum fuerit ita sit. Si vero liber se dicat copellat demonstrare primum instrumentum in quo libertate percipit et sic restet. Si vero in alia putin cia libertate dicat percipit aut non esse in proprio libi probationes et hoc euidenter iurauerit testatio quod est scribat. si monstrato vero manumissionis instrumento is qui deduxit eum non vref

Infirmis an testificari possint

re probatione plena. ut. C. eo. l. iurifurandi. Si vero quis dicat iudicium. Presentem. scilicet testem. Statum. cum aliquo in spacio temporis. arg. ff. de solu. l. qd dicimur. et. ff. de r. eudi. l. a. duo pio. s. ij. et. l. debitoum. et ff. ad trebel. ille. s. i. et. ff. ad exhi. l. iij. s. ibidem. Quoniam. id est quia. Inter eos lis. improprie hic ponit lis. nam lis est civilis. et criminalis. ut. ff. eo. l. i. s. i. et. ff. de verb. sig. l. i. l. i. No adli. testatio. s. admittit. h. et non creditur. no. q. testis rone inimicie repellit. ut hic. et. C. eo. l. si quis testi. et. ff. e. l. iij. et. et. r. q. inimici facile mentum. ut. ff. de q. s. l. i. s. i. s. p. rera. et sic ppter inimicitia qda sunt qals non fierent. ut r legata tacite reuocant. ut. ff. de adm. leg. l. iij. s. fi. It. exheredat aliqs. ut. C. de inoffi. testa. liben. et a tutela excusat. ut in sti. de excusa. tuto. s. item. sed quid si post datu testimoniu de facto recalcitatio interuenit. videt valere testimoniu. ut. ar. ff. de adm. l. ga. l. iij. s. fi. sed certe ibi ab initio tenuerat legatu. hic non tenuerat testificatio. r hoc r thabitu que esset tacita non posset facere quominus tagn inimicus fuerit testificatus. Usq. adeo. id est instantum. De crimine. propter quod est inimicus. et sic no. q. dicit qd duobus modis inimic capitalis. vno ppter crim nalem accusatione ut hic. alio quia ad mortem se odiunt. ut in sti. de excu. tu. s. item. Aliter odiosus. ut de leui inimicitia. Pecuniarie. s. adesse dicitur. Questiones. inquirent enim an sit cu de ei statu q mortis accusatio simulat. ut. ff. qd me. cau. isti. s. i. et. si de bonis an de oib. vel maiori parte. an de minima. ut in sti. de excu. tu. s. ite ppter lite. et. s. ite lis. r. C. de inoffi. do. l. h. Legem. qua non habemus. Et ita no. tres casus ad euidenciam littere. quia aut ambo consentiunt. quo casu compellitur mediator ut hic. in fi. s. si vero altera tantu. sic

to. nam qda nullo modo admittuntur ut minores. ut. ff. de q. s. l. i. de minore. quida admittuntur sed non credit. ut. ff. de queho. l. i. s. p. rera. et. s. cu. qe. It. que est ratio huius distinctionis. Rn. q. cu ex natiuitate se dicit liberu psumptio iuris naturalis est pro eo q oes liberos esse dicit. cu vero libertu per co sequens asserit se fuisse seruum cum libertum sunt. r. ut ff. de statu ho. l. i. libertum. et. quo pre sumit hodie fuis ut. ar. si. finiu regu. l. in finalibus. r. C. de pba. l. siue possidens. Jurauerit. no. credi. sc. r. vnus. sic. ff. de dote ple. l. theopopus. et. C. de sal. l. si qd decurio. et. s. de fi. illru. s. si vero nec. r. ff. de positi. l. i. s. qd ar. et hic sumit ar. q vn. testis faciat psumptione. r ad id. ff. que ad. testa. spe. l. i. in fi. no au-

Testis pte pte factus testis.

Ita a cistimo teo ro millit. pellit. Inimicus capitalis duplex

potest sed non compellitur. vt in prima parte huius §. 1. ar. gu. ff. de iur. iur. l. arbor §. de vestibulo. si neuter consensit non constat q non admittuntur.

a **Et** quidā. iudices fm primā expositionē. s. p. i. §. factā. Uel dic fm secundā verius. s. m. diatores. Al.

b **Testimonio** i. hōy mediatorū vlt aīa fm secundā.

c **Nolunt** vti. scz nullo mō credētes hoc velle. s. p. re dictam.

d **Componantur** i. recipiantur. e **Compellere**. scilz iudicem.

f **Perhibere**. s. iudices s. p. primā expositionē. s. p. xi. factam. Uel dic fm aliam scz mediatoros.

g **Prohibito** nes qd est gñale in testib⁹ qd cop. clamatur. vt ff. de test. l. iij. §. exhibere. S. d. quos appellat h mediatoros. Rñ. p. nectas qd ex plozāt virtutis voluntate partis et i multis p. s. h. i. t. cor. officii. vt. s. de fidei iur. §. et nō solū. z. s. de fide iur. §. i. hō admistratoz. z. ff. de p. sene. l. iij. in p. n. l. iij. in fi. Sed q est ratio qre hi nō compelluntur altera parte volēte. Rñ. forte qz p. c. i. acciperit p. hōi officio qd. p. sene. i. d. i. vnde si res p. s. i. a. h. e. t. i. n. d. e. c. o. m. o. d. u. q. u. a. r. e. v. i. d. e. n. t. p. p. t. e. r. p. r. o. p. r. i. u. c. o. m. o. d. u. d. i. c. e. r. e. S. e. d. q. u. i. d. s. i. p. r. e. c. i. u. n. o. a. c. c. i. p. i. a. t. Rñ. a. d. h. u. c. i. d. e. q. p. s. u. m. i. m. u. s. q. a. f. f. e. r. e. t. c. o. p. l. e. r. i. i. d. p. p. t. e. r. q. d. l. a. b. o. a. u. i. t. z. q. f. i. r. m. u. r. e. m. a. n. e. a. t. n. e. e. i. i. m. p. o. n. a. t. q. n. o. c. a. u. t. e. s. e. h. a. b. u. e. r. i. t. a. l. s. a. u. f. e. r. a. t. e. i. q. d. e. s. t. d. a. t. u. s. a. r. C. d. e. a. s. s. e. r. l. f. i. f. i. q. u. i. d. ā. t. a. m. e. n. d. i. c. e. r. u. n. t. h. i. c. d. i. c. i. p. s. e. n. e. t. ā. i. e. r. e. c. u. t. o. r. e. h. o. c. ē. t. u. t. o. r. e. v. e. l. c. u. r. a. t. o. r. e. v. e. l. a. d. u. o. c. a. t. u. s. q. d. d. i. c. i. p. o. r. v. t. f. f. e. o. l. f. i. i. n. f. i. z. f. f. d. e. i. u. r. e. f. i. l. d. e. f. e. r. r. e. §. s. e. d. o. m. n. e. m.

h **Et** hic. id est in constantinopoli.

i **Magistrū cēsus**. no. apud quos hōi publicatiōes vel produciōnes testū fiant. vt. s. de defen. ciui. §. nulla. col. ij. z. C. de testa. l. testamēta. z. l. consulta.

k **Querantur**. i. conqueruntur.

l **Contra leges**. i. q. sunt eius debitorēs ex aliqua cā. sic loquitur. s. vt oēs obe. iudi. §. i. g. i. t. u. r.

m **In posterum**. id est in futurum.

n **Eis**. conquerentibus.

o **Ab vna**. scilicet sua conquerentium.

p **Testa sunt**. scilicet data sunt testimonia.

q **Illum**. de quo fit querimonia.

r **Presentē**. hic no. duo. p. i. m. i. q. d. by esse p. n. s. a. d. u. e. r. f. a. r. i. u. s. e. t. a. d. h. o. c. v. o. c. a. r. i. s. i. c. f. f. d. e. t. u. i. c. l. s. i. i. o. §. p. s. e. n. t. i. z. f. f. d. e. s. a. r. i. o. p. s. e. n. t. e. t. e. s. t. e. s. d. e. b. e. a. n. t. p. d. u. c. i.

tores facti sunt i p. s. i. s. z. q. d. a. m. a. b. u. t. u. n. t. h. o. c. z. t. e. s. t. i. m. o. n. i. o. n. o. l. u. t. v. t. i. c. f. a. n. c. i. m. u. s. s. i. v. t. r. a. q. u. e. p. s. p. s. e. n. t. i. a. t. q. z. m. e. d. i. a. t. o. r. e. o. r. u. m. f. i. a. t. t. e. s. t. i. f. i. c. a. t. o. r. c. o. p. o. n. a. n. t. u. e. e. n. i. m. e. u. m. e. t. n. o. l. e. n. t. e. m. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. m. p. h. i. b. e. r. e. p. r. o. h. i. b. i. t. i. o. n. e. p. p. t. e. r. q. u. ā. e. u. m. n. o. l. e. n. t. e. t. e. s. t. i. f. i. c. a. r. i. p. e. n. i. t. u. s. n. r. a. v. o. l. u. i. t. l. e. x. p. p. t. e. r. c. o. s. e. n. s. u. m. v. t. r. i. u. s. q. u. e. p. a. r. t. i. s. s. u. b. l. a. t. a.

Sustinens ab aliquo aliqd contra legē petere pōt vt testes examinetur z publicetur. nec ipsos dicta poterit impugna ri ab illa parte p qua producti fuerunt. alie tñ exceptiones cōtra personas z dicta eoz salue remanēt. Itē omnia alia statuta p leges antiquas testib⁹ per hanc. l. cōfirmant. h. d. Ang.

Et hic. hō multoties actū scimus qd qdā aut apud locoz defensores aut clarissimos p. u. n. c. i. a. r. u. p. r. e. s. i. d. e. s. a. u. t. f. o. r. t. e. v. t. a. f. f. o. l. e. t. h. i. c. a. p. u. d. v. i. r. u. m. c. l. a. r. i. s. s. i. m. u. m. m. a. g. i. s. t. r. u. c. e. l. u. s. i. n. g. r. e. d. i. u. t. u. r. z. q. u. e. r. u. t. u. r. t. ā. q. u. e. a. b. a. l. i. q. u. o

t. e. s. t. e. s. p. d. u. c. u. n. t. u. r. h. i. c. a. n. t. e. l. i. t. p. t. e. f. e. x. c. ā. q. z. m. o. u. b. u. d. i. s. u. n. t. v. e. l. r. e. c. e. s. s. u. r. i. v. e. l. s. i. m. i. l. i. s. c. ā. s. u. p. e. u. e. n. t. u. r. a. v. t. h. i. c. z. C. d. e. v. s. u. p. u. l. i. f. i. z. C. d. e. a. d. u. o. c. a. d. i. u. e. r. u. d. i. l. l. a. u. d. a. b. i. l. e. §. q. u. o. t. i. e. n. s. c. u. n. q. z. f. f. a. d. l. e. a. q. u. i. l. l. i. j. e. t. h. o. c. s. i. e. s. t. a. c. t. o. r. q. u. i. e. o. s. p. d. u. c. i. t. r. e. u. s. a. u. t. e. s. e. m. p. p. o. t. p. d. u. c. e. r. e. e. t. i. ā. a. n. t. e. e. u. n. o. n. s. i. t. i. n. s. u. a. p. o. t. e. s. t. a. t. e. q. u. i. c. o. n. u. e. n. i. a. t. u. r. v. t. f. f. d. e. e. x. e. p. t. d. o. l. p. u. r. e. §. f. i. r. e. g. u. l. a. r. i. t. e. r. a. u. t. e. a. c. t. o. r. n. o. a. n. t. e. s. e. d. p. o. s. t. l. i. t. c. o. i. t. e. s. t. a. p. r. o. d. u. c. i. t.

f **Respuerit**. s. venire.

t **Parte**. tantum.

v **Inutilia** essent. hoc enim esset nisi vocarentur. vt h. z. C. eo. si quando.

x **Parte**. scilicet tantum.

y **Et** de quo fit querimonia.

z **Depositiōes**. subaudi tanq̄ presens habeat. etem r. c. als deest z enim et dic publicabuntur. i. in scripturam publicam reducuntur. non autem publice leguntur.

a **Nisi**. q. d. nisi hoc sit q aliqua sit necessitas quare venire vel duci non possit similis est nō aduenienti. et sic secure fit quod fit absente aduersario per contumaciā. vt C. de iure emphi. l. ij. §. fi.

b **Efficietur**. no. argu. vt. ff. de fur. l. itaq. z. C. de ser. pi. gno. da. l. si creditibus.

c **Uti**. i. dicere si habeat aliquas rationes quib⁹ possit p iij

sustinētes aliquid cōtra leges! aut aliter lesi aut dānificati testes volētes pducere vt nō in posterū opponat eis que ab vna parte gesta sunt optet z illum in ea ciuitate pstitutum in qua testatiōes dātur adnotum a iudice siue a defensorē presentē. **Et** z audire attestatiōnes. **Si** vero noluerit aduenire sed respuerit vt ex hoc ab vna parte testimonia dentur vt fm hoc ipm inutilia essent. sancimus hōi attestatiōes ita tenere ac si nō ex vna parte cōstitute sint: sed tanq̄ eoz p. s. e. n. t. e. f. a. c. t. e. s. i. n. t. **Si** enim recusauerit et aduenire noluerit z audire depositiōes et em publicabunt: et nisi p inexcusable aliquid necessitatē deduci non possint similis aduenienti erit: z nullum iuuamē ex sua proteruitate ei efficietur: sed videantur quidē probatiōnes facte. **Quē** cūq̄ vero compe tierint ei ad disputandum de eis licebit hīs vti solummodo

testes pducuntur hic ante lit. p. t. e. f. e. x. c. ā. q. z. m. o. u. b. u. d. i. s. u. n. t. v. e. l. r. e. c. e. s. s. u. r. i. v. e. l. s. i. m. i. l. i. s. c. ā. s. u. p. e. u. e. n. t. u. r. a. v. t. h. i. c. z. C. d. e. v. s. u. p. u. l. i. f. i. z. C. d. e. a. d. u. o. c. a. d. i. u. e. r. u. d. i. l. l. a. u. d. a. b. i. l. e. §. q. u. o. t. i. e. n. s. c. u. n. q. z. f. f. a. d. l. e. a. q. u. i. l. l. i. j. e. t. h. o. c. s. i. e. s. t. a. c. t. o. r. q. u. i. e. o. s. p. d. u. c. i. t. r. e. u. s. a. u. t. e. s. e. m. p. p. o. t. p. d. u. c. e. r. e. e. t. i. ā. a. n. t. e. e. u. n. o. n. s. i. t. i. n. s. u. a. p. o. t. e. s. t. a. t. e. q. u. i. c. o. n. u. e. n. i. a. t. u. r. v. t. f. f. d. e. e. x. e. p. t. d. o. l. p. u. r. e. §. f. i. r. e. g. u. l. a. r. i. t. e. r. a. u. t. e. a. c. t. o. r. n. o. a. n. t. e. s. e. d. p. o. s. t. l. i. t. c. o. i. t. e. s. t. a. p. r. o. d. u. c. i. t.

f **Respuerit**. s. venire.

t **Parte**. tantum.

v **Inutilia** essent. hoc enim esset nisi vocarentur. vt h. z. C. eo. si quando.

x **Parte**. scilicet tantum.

y **Et** de quo fit querimonia.

z **Depositiōes**. subaudi tanq̄ presens habeat. etem r. c. als deest z enim et dic publicabuntur. i. in scripturam publicam reducuntur. non autem publice leguntur.

a **Nisi**. q. d. nisi hoc sit q aliqua sit necessitas quare venire vel duci non possit similis est nō aduenienti. et sic secure fit quod fit absente aduersario per contumaciā. vt C. de iure emphi. l. ij. §. fi.

b **Efficietur**. no. argu. vt. ff. de fur. l. itaq. z. C. de ser. pi. gno. da. l. si creditibus.

c **Uti**. i. dicere si habeat aliquas rationes quib⁹ possit p iij

Aduer sario p. s. e. n. t. e. t. e. s. t. e. s. d. e. b. e. a. n. t. p. d. u. c. i. e. s. t. e. s. p. d. u. c. e. r. e. n. ā. s. i. e. s. s. e. t. s. i. c. o. n. u. e. n. i. r. e. t. v. t. i. e. §. p. r. i. b. i. z. e. m. i. c. e. t. h. o. c. q. u. i. p. s. e. n. s. e. s. t. s. i. a. u. t. a. b. s. e. n. s. e. s. t. i. d. e. m. i. u. s. e. s. t. c. u. i. a. b. s. e. n. t. i. a. e. i. p. r. o. p. h. i. a. h. a. b. e. a. t. v. t. s. v. t. o. m. o. b. e. i. u. d. i. §. s. i. v. o. n. e. q. c. o. l. v. z. e. s. t. p. e. i. s. C. d. e. f. i. d. e. i. n. s. t. r. u. l. i. u. d. i. c. e. s. S. e. d. p. t. r. a. h. o. c. e. s. t. s. e. §. i. l. l. u. d. v. b. i. d. i. c. i. t. n. u. l. l. o. m. o. p. d. u. c. i. t. t. e. s. t. e. s. p. o. s. t. q. d. i. d. i. c. i. t. t. e. s. t. i. f. i. c. a. t. a. s. e. d. i. p. i. s. o. l. u. i. t. i. l. l. u. d. q. u. i. p. r. o. d. u. c. u. n. t. p. o. s. t. l. i. t. p. t. e. f. h. a. n. t. e. l. i. t. p. t. e. f. T. u. h. o. d. i. c. a. s. q. h. i. d. i. c. i. t. q. z. t. e. s. t. a. t. i. o. n. e. s. d. e. b. e. a. t. a. u. d. i. r. e. i. s. a. c. r. i. m. q. u. i. i. u. r. ā. t. v. t. C. e. o. l. f. i. c. i. z. e. t. u. ā. f. a. c. e. r. e. q. s. t. r. o. n. e. s. p. s. i. t. v. t. f. f. d. e. a. d. u. l. l. i. s. i. p. o. s. t. u. l. a. u. e. r. i. t. §. q. u. i. s. t. o. n. t. n. o. t. n. r. i. s. t. o. n. e. s. a. u. d. i. r. e. s. e. d. i. n. s. e. c. r. e. t. o. i. u. d. i. c. i. d. z. d. i. c. i. a. b. s. e. n. t. e. a. d. u. e. r. s. a. r. i. o. z. a. l. i. s. t. e. s. t. i. b. u. s. v. t. p. D. a. n. i. e. l. e. m. i. d. u. c. t. u. e. s. t. T. e. r. t. i. u. n. o. t. a. q.

Testiū pducto, regula riter fit p lit. cō testa.

f **Respuerit**. s. venire.

t **Parte**. tantum.

v **Inutilia** essent. hoc enim esset nisi vocarentur. vt h. z. C. eo. si quando.

x **Parte**. scilicet tantum.

y **Et** de quo fit querimonia.

z **Depositiōes**. subaudi tanq̄ presens habeat. etem r. c. als deest z enim et dic publicabuntur. i. in scripturam publicam reducuntur. non autem publice leguntur.

a **Nisi**. q. d. nisi hoc sit q aliqua sit necessitas quare venire vel duci non possit similis est nō aduenienti. et sic secure fit quod fit absente aduersario per contumaciā. vt C. de iure emphi. l. ij. §. fi.

b **Efficietur**. no. argu. vt. ff. de fur. l. itaq. z. C. de ser. pi. gno. da. l. si creditibus.

c **Uti**. i. dicere si habeat aliquas rationes quib⁹ possit p iij

se defendere. et quibus possit disputare etiam his. non autem poterit se iurare dicendo quod testes actoris iurauerunt se absente. et hoc propter suam prauiam et audaciam. si autem non fuerit eorum in veniendo: ut qui non fuit vocatus vel fuit sed non erat in ciuitate bene potest se iurare: ut. c. co. sibi. et non in possessione. ubi dicitur in ea ciuitate. et si non noluerit. ibi inuita essent. et.

a **¶** Quid videntur. si attestatiōes facte. **b** **¶** Ex vna. hic est sensus quod non valet opponere attestatiōibus quod videntur esse ex vna parte. et hoc propter eius audaciam. et propter prauiam. **c** **¶** Parte. s. tñ p sente.

d **¶** Propter. p et propter audaciam. **e** **¶** Fictis id est firmis.

f **¶** Corrigentes. quomodo corrigitur cum statim confirmauerit: Dic corrigi

Corri-
git q ap
te aliqd
dispōit.

quidam. ut. s. s. et quoniam niam vero. et sic de co. corrigentes. i. bene et aperte dispōntes et firmantes. s. co. s. l. Accur.

g **¶** Propter quas. scilicet lites decidendas.

h **¶** Sancimus. ut. C. de iudi. l. rez non nouam.

i **¶** Pulsantes. ut. C. de iura. calum. l. ij. in prin.

k **¶** Aduocatos. ut. C. de iudi. l. rez non nouam. s. partroni.

l **¶** Legez. s. l. s. l. m. **¶** Felinet. scilicet tua celsitudo.

n **¶** De imensis donationibus in filiis factis.

o **¶** Uduz de fal ci. debita iure nature quod dicitur debitu bonorum subsidia. ut. C. de inoffi. do. l. si totas. in fi.

p **¶** Decreum. trientem et semis. s. m. numeru liberoru. ut. s. de tri. et se. s. i. col. ij. et de illa fit h metio.

q **¶** Augentes. na loco quarte que olim habebat locum. ut. C. de inoffi. testa. l. cuz querit.

r **¶** Ignobili. als nobili sine no. als ignobili. **s** **¶** Placet nobis. omne quod est nimium vertitur in vicium

ut h. et ff. de ini. iud. apud labeonem. s. questionis. et C. de emenda. propin. l. i. et ff. co. p. l. venditor. in fi. et s. de nup. s. fi. et pe. col. iij. et l. i. ad. l. fal. s. quantitas. et ff. ad mun. item si filius. s. quod dicitur. et s. de referen. in s. sed mul. et col. iij. arg. contra. s. de no. ali. s. simimus. col. ij.

obtinete in filijs gratie: ingratii vero penitus excluduntur. hoc dicit Bar.

I dem Aug. Jo. pre. pie. viro clarissimo.

Uduz de fal cidia et illius parte de creuimus p angentes eaz no ignobili incre

mento: quod cum nimis inaequale est non valde placet nobis. sed oportere quidem preponi filios quos pater voluerit non tamen in tantum minuere alijs ut importabilis sit eis iminutio. Posita igitur a nobis lege in sua virtute manente illud volumus: ut si quis donationem ineniam in aliquem aut aliquos filiorum fecerit: necessarium habeat in distributionem hereditatis tantam vni cuius filiorum seruare ex lege partem: quanta fuit priusquam donationem pater in filium aut filios quos ea honorauit faceret: sic enim nichil ulterius in donationibus querebuntur qui habeant quidem in omni substantia patris quod legitimum est: intantum autem aucta quantitate quantum habuit substantia patris antequam donationibus exhauriretur: non valeribus filijs qui donatibus honorati sunt debere contentos quidem esse imensis his donationibus. vi-

3 **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

t **¶** Lege. i. p̄dicta. s. de trien. et semis. s. i.

y **¶** Ut si qd. idem in muliere ut matre vel filia. ut arg. ff. de verbo. sig. l. l.

r **¶** Immensa. excedendo dotraitem in donando. imo assem. sed et hic potest dici dotrans improprie.

r **¶** Distributio. nem. quam facit p testamentum. idem et si ab intestato de cedat. ut. C. e. l. p̄cibus. l. z querela inoffi. testamenti tñ habeat locum quando factus est testamentum.

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

z **¶** filiorum. an in superioribus idem. Rñ. viiq. ut. C. eo. si filius. Item an in fratre idem. qui dam non. Tu dic q sic. ut. C. de inoffi. fi. testa. fratre. et C. e. l. fi.

a **¶** Querebuntur. als conquerebuntur per querebam inofficiose donationis propositam: et postea rei vendicatioe vtili. ante enim non vendicat cum dominiuum traslatu fuerit. cum in fraudem hominis non legitio fuerit facta donationis. ut. ff. de iu. pa. si libertus. sed fm Hjo. vtilis petitio hereditat. habet locum quasi titulo hereditatis habito pro non titulo: quod non est verum cum verus titulus donationis interuenit. sed cum non valuerit donatio filio in potestate constituto. ergo familie heredes cum de agitur cum ipso iure non valuerit donatio. ut. C. de inoffi. do. l. ij. Sed m. her. cōst. intelligi qñ non fuit institutus ille cui fuit donatum: vñ confirmata donatio fuit. sed reuocatur ut hic quatenus fuit inofficiose. vel dic q olim nulla erat nisi in casibus. ut p̄dicta. l. C. fami. her. si filius. s. hodie co-

tra. vt hic. sed reuocat quasi inofficiosum vbi doctantem excedit. s sic corrigunt hic omnes leges q dicunt patre si lo donare no posse. sed prima verior est.

a **¶** hereditate. vt. C. de le. l. cu rñ. r. ff. de le. l. qui filia- bus. §. si. r. l. seq.

b **¶** hec. f. consti- tutio. Accur.

c **¶** In donatio- bus. volit qdam vt. 2d. dicere spe- ciale esse vt vbi fa- cta est imensa do- natio fratri licet re- r cõsilio in ad legi- timã portione re- uocet no in totum fauore fratris : in alijs aut psonis r riu. est. vt. ff. de leg. ij. l. licia scio §. im- perator. at vbi re- rñ tunc ad legiti- mã s3 ocs reuoca- tio fit. vt. C. e. si to- tas. Uel dic q di- cit. l. licia fieri re- uocatione i dimi- diã. f. trientis vel quarte sue qñ duo erant filij. vt. C. e. si mater: r ita siue re r cõsilio siue re- rñ siue sint filij si- ue extranei quib9 donari est in legis- tima reuocetur. vt C. eo. si liqueat. nã ibi re r cõsilio fecã erat donatio: r si ad legitimã reuo- catur. sed si habeat vnũ rñ filiu r do- no vni rñeo hec quidem no videt inofficiosa si postea alio tpe duo dono- qd erit. Rñ. p. lavi. def inofficiosa. vt ar. ff. ad. l. fal. l. in- quantitate. §. si. r. ff. de mino. l. iij. §. l. i. si. r sic reuocabit i- totum r hoc si re r cõsilio fecerit. Idẽ hodie ppter hanc rñ. etiã sere tm: s3 p. i. op. 2d.

d **¶** Diligunt. vt. §. de nup. §. pe. e **¶** hec. f. lex. §. pri. f **¶** Et humanarũ. i. eorum q faciunt homines. g **¶** Augmentũ. sed quid adijcit hec cõsti. illi ti. C. e. Rñ. ibi quarta faciebat inoffi. do. hãt etiã tertia vel semis. vt. §. pri. ibi. vt no min9 habeat illi r. r. ar. C. e. l. si. l. 3. qdã rra. Idẽ h siue re rñ: siue re r cõsilio facta sit donatio h3 locũ illa distinctio. sm quodã. Idẽ hic dicitur inspicia tpe

dere aut abstinere paterna he- reditate: sed neq cogendis q dem si cõtenti sunt donationi- bus suscipere hereditatez. ne- cessitate aut habentibus oib9 modis plere fratrib9 qd hec9 differt sm quã scripsimus me- suram vt no minus habeat illi qd ex legibus eis debet p- pter factã in donatiõibus imẽ sitate: dum liceat patri medio- criter sapienti circa oẽm plez etiã his qui ab eo potius dili- gunt9 donare aliquid amplius r no ceteros filios p imensita- tem in illos factaz ledere r no straz transcendere intentionez. r hec9 quidem nostra ab initio cogitatio est. Differentes autẽ illud dudum r humanarũ9 ex- perti animarũ (qm videbam9 eos in huiusmodi passionibus labefactari atqz descẽdere). p- pterea nũc augmentũ9 illi legi hoc facimus. **¶** Idẽ itaqz di- cimus de filiis gratis existentibus eis no de ingratiz r qui bus pater iustã r legitimã in- gratitudinẽ ifert. nã si hoc ita se habere apparuerit r appo- ben9 ingratitudinis cause: sint ea q in lege de ingratiz posita sunt rata nichil hac nã legisla- tione minuenda. Que igit9 pla- cuerunt nobis r p hãc sacram nostrã declarata sunt legẽ tua cellitudo operi effectuzqz tra- dere festinet.

¶ Et sine phibitione matres debitrices r creditrices tutelã gerant minorũ. neqz ius iuram9

facte donationis: ibi non. vt. §. i. h **¶** hec itaqz dicim9. vt nichil eis dimittere teneat. vt. §. de here. r fal. §. ex here. datos. r de nup. §. pe. r. C. de secum. nup. l. si. in pn. r sic no. q: hec facit cessare qrelã. Idẽ datio legitime. vt. §. e. ibi: sic em nichil. Idẽ qui quẽnt9 curfus. vt

¶ dũ present q non venient ad secunda vota.

¶ Matres debitrices r credi- trices ad tutelã r curã filiorũ admittunt: nec iuramẽtũ de se- cõdis nuptijs nõ rãdis erigif dũmodo ei r senatuscõ. velle- iano r oi auxilio renũciauerit r q alij tutoz ps facere tenent adimoleuerint. h. d. Bar.

¶ Idẽ Aug. Jo. pre. §. scdo.

Mper scri- psimus le- gẽ sup cu- rã minorũ: malignita- tes q circa eos sũt ex- frequẽtib9 litibus q apud eos agitant inuenientes: quaten9 nullus obligat9 existens mino- ribus/aut obligatos eos habe- re se dicens curaz exerceat/ne forsan in potestate reyz factus agat aliqd circa minorẽ mali- gnitatis: r lex ipsa rata nobis sit ex pñti firmata. **¶** Vero matrib9 volẽtib9 curã hẽre mi- norũ r perẽtib9 sm veteres9 r nãas leges curã9 subire/obie- cta est ptra nãam intentionẽ ab aliquib9 nõ recte hmõdi cõstitu- tio9. volum9 in legẽ9 hoc dicen- tẽ matruz9 excipi psonas. pũ- mum quidem causam introdu- ctã p minoribus semp phibe- re nõ leptissimũ estimam9: d- ide null9 eã de pñõnẽ obisciat9 mri r alijs: cum illa nãe amor- pi9 circa filios sine suspitõẽ fa- ciat q pũmũ ill9 nullã hãtib9

q **¶** Matrũ. idẽ l. autã. vt. ff. de here. ab iesta. §. ex his. col. ij. r in auo pñorel mĩno s3 Jo. vt ar. ff. de ritu nup. l. pe. §. i. Idẽ l. pte filiu emãcipate. vt. ar. C. s. cura. fu. l. si. i. pn. r **¶** Estimam9. no. mirabile qdẽ lepti nõ fallere regulã si cõtas videat. sic. §. de nõ alie. §. vt asit lex col. ij. r. ff. de regu. iur. l. semp. r. ff. de le. ij. l. v. r. oẽ. §. felicissimõ. f **¶** Obisciat. vere nõ mri r alijs qz alijs tm cõ illa nã. r. r. t **¶** Illis. l. alijs extraneis. r sunt ablatũ ab soluti.

C. eo. l. si. ite si def- auxiliũ ordinariũ vt fami. her. qz do- natio nõ tenuit. vt C. eo. l. ij. Idẽ si ex- traordinariũ. vt re- sit. in integ. ex pso- na defuncti. vt. C. eo. l. si filiu. ite si ex ordine. vt. l. i. C. de inoffi. dona. Item dona. agnitio. vt C. e. l. cõ donatio. i **¶** Et sine phibi- tione rã. hec ps ex- pedit vsqz ad. §. qz nõ sequẽs. r neqz ius rã. expedit vsqz in finẽ.

Mper scri- psimus le- gẽ sup cu- rã minorũ: malignita- tes q circa eos sũt ex- frequẽtib9 litibus q apud eos agitant inuenientes: quaten9 nullus obligat9 existens mino- ribus/aut obligatos eos habe- re se dicens curaz exerceat/ne forsan in potestate reyz factus agat aliqd circa minorẽ mali- gnitatis: r lex ipsa rata nobis sit ex pñti firmata. **¶** Vero matrib9 volẽtib9 curã hẽre mi- norũ r perẽtib9 sm veteres9 r nãas leges curã9 subire/obie- cta est ptra nãam intentionẽ ab aliquib9 nõ recte hmõdi cõstitu- tio9. volum9 in legẽ9 hoc dicen- tẽ matruz9 excipi psonas. pũ- mum quidem causam introdu- ctã p minoribus semp phibe- re nõ leptissimũ estimam9: d- ide null9 eã de pñõnẽ obisciat9 mri r alijs: cum illa nãe amor- pi9 circa filios sine suspitõẽ fa- ciat q pũmũ ill9 nullã hãtib9

l **¶** Quatenus. f. scripsimus. m **¶** Secundum veteres. nõ dico di- gestorũ. nã s3 eas nõ põt eẽ tutrix: ni si impator9 pñma- ret. vt. ff. de tu. l. i. r de testa. tute. l. iure- nro. s3 codic. vt. C. qñ mlier tute. offi. l. ij. r nãas. vt. l. l. vlt. ti. eiusdẽ. vt. §. de nup. §. si põtutela. col. iij. r. §. q. mo- na. effi. sui. §. pe. col. vij.

n **¶** Curã. i. tutelã o **¶** Cõstitutio. f. p̄dicta. vrhi q ob- perhi. se.

p **¶** Legẽ. illaz vt hi q ob. q hoc d- cit q creditor vel obitor tutor nõ sit.

p uij.

minori. quod alibi inuentariū appellatur.
 a **S**criba. vt. C. de magistrat. con. l. fi.
 b **A**lijs. scilicet presentibus.
 c **S**ubtiliter. id est cum inquisitione.
 d **D**andis. scilicet rem pu. sal. fo.
 e **L**egibus. vt

C. de admi. tu. l. tu
 tores. et inli. de sa
 tisda. tu. et cura.
 §. pe. et de atti. tu.
 §. penul.

f **U**te exactione.
 hec prima ps di-
 citur. i. co. vsq. ad
 §. illud quoq.

g **I**nstante. cas-
 sus ablatiui abfo-
 lun. Accursius.

h **F**ilijs. s. p. p. po
 nantur.

i **E**t vt si volue-
 rit. hoc exponit. i.
 e. §. illud. vsq. in fi.

k **E**rigit. illud
 p. b. um regit duos
 diuersos accusati
 nos. sic. §. de refe.
 §. hinc aut. col. ii.

l **E**u. s. z. viri.

Dulsi. et. s.
 tulisset. ex.
 p. de vt. §.

m **S**ecunde. scz
 vxoris factus vir.

n **S**uscipiens.
 ab ea.

p **D**ato. tam in
 personalibz hz
 potest. vt. C. qui
 po. in pigno. ha. l.
 fi. §. i. Accursius.

q **D**otem. nā
 alios hz erant ad
 mittē di. pu. §. jo.

r **D**am. repe-
 te et non alijs da-
 mus. etc.

s **A**ut hz dibus.
 hoc pnuilegium i
 personalibz et hz
 potest. p. doteneqz
 extraneis heredi-
 bus mulieris dat
 vt hic. et. C. de pu-
 ui. do. l. i. cū sit pfo-
 nale. vt ar. ff. de ad-
 mi. tu. l. pluribus.
 nec creditoribz. s.
 mulieris sed filijs
 sic vt hic subicit. r
 C. qui po. in pig-
 na. l. i. §. iudius. §.
 exceptis.

stant: pñte qz clarissimo scri-
 ba cui de talibz cura comissa
 est: z alijs qz pñte talibz inter-
 uenit subtiliter et fidelissimoi
 bus dandis et oibus agendis
 sicut nris decernit legibz pui-
 detia clarissimi pñtis cui hu-
 ius partis cure est: pponatqz
 ea ipse in hac regia ciuitate vt
 oibus sit manifesta: et nullū la-
 teant q a nobis scita sūt. De
 hoc eni legē sicut oportet in p-
 uincijs seruari gloriosissimis
 prefectis sacrorum nostrorum
 pretoriozum destinauimus.

Ute exactione instante dotis
 prime et secunde viro ad secun-
 da vota migrati pponat vxor
 prima vel ex priou matrimo-
 nio filij. et vt si voluerit vxor
 aut is q p ea dotē subscripsit
 dare viro q scripta sunt: distu-
 lerit aut vir suscipe/soluto mri-
 monio exigit eū ab ea et p scri-
 ptā antenuptiale donationē.

J dem aug. Jo. pre. pre. secun-
 do ex cōsuli or. et patritio.

Ute dote data repeteda ab
 heredibz viri filij pñte vxoris
 z ceteri descēdētes ac etiā ipa
 mulier pponuntur vxori se-
 cunde et eius filijs. Ang.

Udam iu-
 dicantibus
 nobis i du-
 bitatōez ve-
 nit cā msta
 correctiōe
 digna z le-
 gislacione clario-
 ri non indi-
 gna. Et eni qdā prioris factus
 vxoris vir cū eam extulisset z
 deinde scde dotē suscipiēs et
 filios ex priou relinqns obiit
 adhuc scda supersite: volebat
 igitur scda vxor dotē a se da-
 ta m exigere pnuilegio viēs a
 nobis dato. cōtradicebāt autē

t **I**llos. scilicet primi matrimonij.
 v **E**xpensam. a viro.
 x **H**ypothecas. id est actionē hypothecariā. M.
 y **S**ecunde. scz vxorij.
 z **E**ssent. als erant. et est regula pro eis que dicit qui

ex priou mrimonio filij et ipsi
 maternā obijciētes dotē z du-
 biū erat vtrū etiā non supsite
 vxore priou oporteret suscipi
 filios cōtra secunde dotē litigā-
 tes. Nō eni alijs dedit dudu
 et dam hoc pnuilegiū aut he-
 redibz aut creditoribz s. solis
 filijs plurime siquidē dubita-
 tiones extiterāt in hac cā dicē-
 te scda: qm expēdisset anteqz
 ad et venisset mrimoniū prio-
 ris vxoris dotē: et nō esse iustu
 suā quidē dotē q m inuenit
 est reliquisse vir qm sufficeret
 soli scde dotē eaz pdere: illos
 autē expēā iam dotē pape.
 s. filij hypothecas pponēbāt
 qm oino rebz existētibz moriē-
 ti hypothecē seniores potio-
 re qz scde essent. **U**te igitur
 in dubitationē venientibz
 illd certū ē a nobis sancitū
 est: qz si aliqd appareat rerum
 priou aut scde dotis: hoc ne-
 cessarium filios priores aut se-
 cūde hre: aut si mouat etiā il-
 la filios et singulos qd p pue
 hndū suū oñderit. **U**te eni z i
 rē q de ppuetate est cōperit
 pure vnuquēqz qd suū est hre
 nullo pnuilegio idigēs. **U**te si
 hō nichil apparet vtriusqz re-
 rū: aut aliq qd appareāt aliq
 vero desint siue supsites sint
 mulieres repudio forsan prio-
 ri matrimonio dissoluto: z cō-
 petēti mulieri dotē siue defū-
 cte sint filijs extētibz abe: aut
 etiā vna harum in his que de-
 sunt supiozem esse priore et fi-
 lios ex ea antiquiore dotē pre-
 ponentes: idē est dicere nepo-
 tes z pronepotes et deinceps
 successores cuiuscunqz natu-
 re fuerint. Sicut eni si duo de-
 bita publica fuissent necessa-
 rio antiqū pponeret postero

prior est tempore Tpe
 etc. vt. C. qui po. in
 pigno. habe. l. ij. potior
 a **A** nobis san- est iure.
 citum. p hanc. l. iij.
 et p alias priores
 idē est in hoc casu
 vt. C. de iure do. l.
 ybi. z. l. in rebus. z
 ff. solu. ma. si cū do-
 tē. §. ff. de pri-
 ui. cre. si vtriqz in
 bonis. et. §. vt im-
 mo. antenup. do.
 §. pe. col. v. Accur-
 b **S**ingulos. f.
 hoc factum est in
 illa quod etc.
 c **C**ompetit. vt
 C. de iure do. in re-
 bus.
 d **D**otem. i. do-
 tis penionē. vt qz
 sine culpa diuor-
 um inuēssit.
 e **S**uccessores.
 als successiones.
 Accursius.
 f **N**ature. quia
 oēs possunt filij vj
 liberi appellari.
 vt. ff. de verbo. sig-
 liberorum.
 g **P**ublica. id ē
 scripta manu pu-
 blica. z pignus in
 vtrūqz fuerit obli-
 gatū. et sic i pigno-
 re pferi pnuilegio
 scido vt subijct. et
 C. q po. in pi. l. ij.
 nō autē in pionali
 vt. ff. de priui. cre-
 di. l. pnuilegia. **U**te
 dic vnu ab vna ci-
 uitate: aliud ab al-
 tera. nā et ciuitas
 mutuar. vt. ff. ad
 ma. l. nichil. sic di-
 citur ipropue pu-
 blica. vt. ff. de pbo.
 signi. l. eum qui ve-
 rigalia. et de pub.
 sed et hz s. p. p. ter-
 ea. non autem po-
 test poni q vtrūqz
 a fisco. vel vtrūqz
 ab vno creditore
 fuerit acceptū: cū

non dicitur aliq̄s sibi p̄ferri. itē quod dicit necessario: dic id est. p̄babiliter. nam hęc regula q̄ prior posteriori in pi gnore p̄ferat: fallit in. viij. casibus. vt. ff. qui poti. t. pigno. Linterdū. et. l. seq. et. C. e. assiduis. et in co. t. l. scripturas. et. C. qui. cau. pi. ta. contra. satis notū est. et. C. qui. pa. in pi gno. licet. et. C. de pigno. l. vlti. cum aut. ibi posita. et. ff. de relig. l. penul. et. ff. de trien. et. semi. §. illud q̄q. col. iij. a

a **¶** Dotē. scz se- cunde. **b** **¶** Doti. s. p̄me. Accursius. **c** **¶** Priuilegium. no. priuilegiū pri- mū scdo p̄ferri vt hic. et. ff. de priuilegijs fisci. l. ij. et. ff. qui. po. in pi. ha. l. si pignus. et. ff. de po. si. hōk. §. quo- tiens. in. p̄u. et. §. i. sed. ar. cōtra in. fi. eius. §. de. p̄uile. le. cre. l. priuilegia Solu. prima in hy pothe. intelligitur secūda in p̄sonali actione. p̄t etiam dici in p̄senti casu esse spectale vt etiam in p̄sonali hoc idē sit vt p̄mū posteriori p̄feratur.

¶ Priuilegiū pri- mū p̄fer- tur secū- do.

d **¶** Motum. i. ne- gocium vel motū .i. questum. **e** **¶** Prius. i. me- lius. **f** **¶** Et illa. s. mu- lier. **g** **¶** Voluerit. scz dotem. **h** **¶** Verba. vt. ff. de iure do. l. profes- citias. **i** **¶** Cōtestetur. i. corā testibus cōfi- teatur se velle i sac- culo vel in folle pe- cuniā ligatā solue- re. Accur. **k** **¶** Maius. i. am- pliōrē dotē q̄ p̄ue- nerit. et hoc ponit ad maiorem exag- gerati onem. **l** **¶** Mobilis. pu- tā aurum vel argentum vel vestes. Al. **m** **¶** Et fm leges. signando et deponēdo. vt. C. de vsur. l. acceptā. nō autē sola oblatio sufficit. vt. C. de vsur. l. ij.

¶ rita et hic priuilegia necessa- riū est prior doti dare priora: et ita secūde /z dotē nō p̄pone re doti /z nec hypothecā hypo- thecis: sed qd̄ antiqui⁹ est tpe amplius manere p̄p̄riū robur h̄is et priuilegiū. T̄pa nōq̄s hypothecarū p̄mutare aut in- terimere v̄l minuire nullo mō patimur. Et h̄c dicimus non ignozātes qm̄ tā z in alia qd̄ā nra legislatiōe hoc decreuim⁹ sed qm̄ oīno motum⁹ est apud nos et quas dā h̄uīr aliq̄ mō cā qōnes: p̄p̄tea z ad p̄stis legi op⁹ accessim⁹: vt nō nūc aliqd̄ prius sancuerim⁹ / sed vt cla- riorē eā oib⁹ cōstituerimus. **¶** Si vir dotē a muliere v̄l ab alio p̄ ea soluere volēte accipe re recusauit: matrimonio solu- to ita poterit peti donatio pro- pter nuptias / sicut si vere dos soluta fuisset. h. d. Ang.

¶ Illud q̄q̄s adijcere legi bo- nū est qd̄ mota qō s̄l̄r necessa- riā nobis ad legislatiōē fecit Si enī debeat dotē mulier / et illa qd̄ē dare voluerit / ipsa for- san aut qui pro ea p̄misit illud quicūq̄ fuerit aut primorum: aut extraneorum: aut profecti- cia aut aduēticia sit dos. Hęc enim verba legis sunt. vir au- tē aut ei⁹ pater forsan aut au⁹ suscipere eā nōlet: ps aut mu- lieris cōtestet⁹ et pata sit hoc soluere: aut etiā aliqd̄ maius /z pagerez offerat forsan z si mo- bilis / sit signacula etiā iponat et fm leges m̄ recondat: aut fm vnā ptem igrediēs in iudiciū petat hoc fieri: et pergentes ex iudicio qd̄ā denunciet hęc

n **¶** Fieri. scz consignari et deponi. **o** **¶** Quidā. puta nūci et executores ex p̄cepto iudicis. **p** **¶** Exactionē. siue p̄miserit siue nō necesse habet dare. et idē dicitur i augmēto. J. de cōlita. do. §. i. et. §. illud. 230. **q** **¶** Et hoc. s. consignatio et depositio valeat subaudi

ad p̄tē viri: at ille p̄maneat ita differēs: nō poterit soluto ma- trimonio antenuptialis dona- tionis exactionē declinare tā q̄s dote nō data. Qui enī dare voluit dū p̄ceptionem recusat is q̄ suscipie postulat primus est dātī: z hoc cū alijs in dote valeat. sicut enī nisi dederit p̄- dilationē dotē negationē et an- tenuptialis donationis inferi- mus: ita vel si voluerit dare et p̄ceptum ex studio recusauerit p̄ceptionem: dam⁹ et antenu- ptialis donatōis m̄rimonio so- luto petitionē: h̄z dotē p̄p̄tervi- ri cām nō itulerit. **¶** Que igitur placuerūt nobis et p̄ hanc sacra declarata sunt legē: emi- nētia tua operi. effectusq̄ tra- dere festinet.

¶ De administratoribus. **¶** Administrator: si prouincia durante administrationis tpe citra principis iussione vere- linquit: crimine lese maiestatis puniet: et si administratione fi- nita ante. l. dies recesserit: anti- q̄s penis puniet. h. d. Bar.

¶ Idem aug. Jo. pre. glorio- sissimo p̄fecto sacrorum preto- riorum per orientem secundo consuli et patritio.

X Am qdem nouim⁹ po- sitā legem volentes eos q̄ i cin- gulis fue- rint / siue ci- uilib⁹ siue militari⁹ neq̄ si re- moueant ab administratione discedere ide posse añq̄ dies q̄nquaginta i metropolib⁹ cō-

¶ Volētes. at̄s volentem. **¶** Fuerint. i. eliguntur. **¶** Metropolis. i. in ciuitatib⁹ metropolitano.

Obla- tio ad multa valet.

cū aijs. valet enī ad nascēdā pigno- raticā et sola ob- latio. vt. ff. de pig. act. si rē. §. si. Item valet oblatio ad l- h̄tendū cursūsu- rarum q̄ nondū ce- perat. vt. C. eo. l. si non constat. et. l. si crediticia. Itē vt sit in periculo credi- toris. vt. ff. de so. q̄ res. Itē vt ipeat cōditionē. vt. C. de insti. ca. sub. l. i. et cōsignatio et depo- sitio hoc pl⁹ vi de- bito: ipso iure libe- ret. vt. ff. dpo. l. i. §. si pecunia. et. h. de iussor. agat exin- de mandati ac si soluisset. vt. ff. mā. qui mutam. §. i. et cursū etiā vsura- rū tā currētū ipe dit. vt. C. d. vsur. l. acceptā. et facit. §. de exhi. §. h. et. ff. d. cōdi. et. de. l. iure ci- uili. Itē itellige q̄ pactū sit de lucran- do h̄. nō at̄s auili- ber dz restitui suū soluto m̄rimonio vt. J. de cō. do. §. i. Itē videt. cōtra. §. de nō est. §. si. sed h̄ soluit q̄ habet p̄- dante.

¶ Ex studio. i. dolove fraude. q̄. dolus est si q̄s no- lit accipere. vt. ff. man. l. dolus.

¶ De admis- tratoribus. **¶** Am qdē. i. postā. a ze- none. vt. C. vt omnes. l. ci. §. mi. l. i.

a Vinc. i. a nobis.
 b Ex vtroq. ut quia sit idē iudex in vna prouincia occi-
 dentis et in alia orientis.
 c Relinquere. citra pncipis iussione. vt. Je. s. si qd autē.
 d Deponat cingulū. i. anteq̄ deponeret administratio-
 nem. nā cingulum

6c administratio.
 e Ueritate. ob-
 seruante admini-
 strationem in pro-
 uincijs etc.

f Aduenit. i. fz
 facta que contige-
 runt suo tempore.
 g Relinq̄r. puti-
 ciam. no. simul po-
 nunt i qōne admi-
 nistrans et remo-
 tus. sed in respon-
 sione separant.

h Destināt. p
 se vel p curatore.
 vt. de cal. s. super
 hoc. et. s. si qd aut.
 licet hic et alibi vi-
 deatur velle. cōtra
 vt. C. vt oēs tā ci.
 q̄ mi. iu. l. i. s. ipse
 autem. et. s. vt in-
 di. sine quo. sus. s.
 necessitatem.

i Penas. vt. C.
 vt oēs tā ci. q̄ mi-
 li. l. i. s. qd si qd.

k Sancita. vt. s.
 capi et reduci pos-
 sit ad puincia s q̄
 fugit et i q̄rupla
 ablata readat. vt
 C. vt oēs tam ci. q̄
 mili. iu. l. i. vel p.
 curatore se defen-
 dat vt mō dixim⁹.
 arg. C. vt oēs tam
 ci. q̄ mili. iud. in
 pu. et facit. s. vt iu.
 sine q̄. sus. s. eos. et
 s. necessitatem.
 colla. ij.

l Vocantur in
 terdicta. i. non de-
 bet elect⁹ ante tps
 mittere ibi aliquē
 qui ibi stet pro se
 et illum qui prius
 erat interdictat ali-
 quid gerere vt sub
 iat. Recursus.
 m Morose. imo
 et tarde ire poterit
 et aliquē pemitte-
 re. vt in contrario.
 vt. de colla. s. anteq̄. col. ij. Sol. hic loquitur quādo mo-
 rose incedebat: ibi quando cum aliqua necessitate vel in-

firmitate detinebatur.

n hic. i. in itinere.
 o Patriam. quam debet regere.
 p Visuros. s. postea.
 q Et quecūq. scilicet subat. visuros.

scz nō vltra terminos mittere
 q̄ vocant iterdicta: neq̄ remo-
 uere qdē p̄sides. ipsos aut aut
 morose iter agere aut hic de
 gere aut ad aliq̄ alias pu⁹ ire
 puincias patriā visuros: et q̄
 cūq̄ fortuitis et blādētibus
 hoibus cōsecuta sūr: s. veloci-
 ter ad administratiōe ire cu-
 ius regimina susceperūt: vt nō
 alij qdē remoueant: alij p̄o nō
 sint: et puincia sine iudice ma-
 neat: s. an duos solum dies q̄
 ad puincia accedāt in q̄ q̄ cū-
 gulū hz est: mittere ad eū ami-
 cabile eplam volētē offm de-
 stinari ad occurrionē ei⁹: et vsq̄
 tūc annonas accipe in cinglo
 existētē: et gubernātē eū: et nō
 ex codicillis cinguli iudicare
 tempus neq̄ p̄cept⁹ tue sedis
 sed ex quo sicut dictū est in p
 uicia ipa accesserit illi accipe
 re rei publice emolumenta vsq̄
 tūc eū q̄ in reb⁹ extitit ea: p̄ci-
 pere et aliū oīm nullū. Nō enī
 possibile neq̄ portabile est oī-
 no sine iudice relinq̄ puincia:
 statuto qdē q̄si aliquo ab eo q̄
 a nobis ordinat⁹ est vt ei⁹ im-
 plet⁹ locū hoiez for: s. rex nō
 hntem experimētū. Illo p̄o q̄
 in ipsis operib⁹ est et discedē-
 te de puincia anteq̄ adueniat
 tps/et fraudādo emolumentis
 q̄ eū accipe oportet donec de-
 ponat cingulū. Deponet autē
 eū dū successor accesserit in p
 uincia an duos solū dies q̄ p
 uincia ille ingrediatur. Que
 omnia custodiri a sede tue cel-
 situdinis in perpetuū volum⁹
 et mox vt cognoueris astitisse
 eū prouincie ex illo trāspone-
 re emolumenta in successorē

sed illud quo ad signa non quo ad administrationem. vt
 in eo. ii. de offi. p̄con. l. i.

r Cōsecuta. in
 libro 230. consti-
 tu ta.

s Officium. nō
 autem alios de cis
 uitae. vt. ff. de ofi-
 si. p̄con. obserua-
 te. s. anteq̄. vel ibi
 extra prouinciam
 sed infra prouin-
 ciam sic vt h̄ dicitur.
 Recursus.

t Sum. s. cin-
 gulum. et ita ponit
 tur i masculino ge-
 nere hic.

y Codicillis. i.
 litteris electionis:
 vt statim illo ele-
 cto hic desinat ge-
 rere. et hic digni-
 tatem habere vi-
 deatur. sec⁹ in pa-
 trino et similibus.
 vt. C. de consu. l. fi.
 et. s. consli. que de
 dignita. s. i.

x Emolument-
 ra. s. salarium.

y Sum. s. p̄s
 lidem veterem.

z Ea. s. emolu-
 menta.

a Implet. no.
 non posse quid fie-
 ri per substitutum
 vt. C. de decur. l.
 nullus qui. et. ff. de
 solu. l. inter artifi-
 ces. et. C. de cadu.
 tol. l. i. s. non autē.
 argu. contra. C. de
 epis. et cle. l. quis q̄s
 et. l. ad similitudi-
 nem.

b Dies. et illis
 diebus non iudi-
 cat. vt. ff. de fer. i.
 pudic. Item hoc
 si successor aduene-
 rit nō als. vt. ff. de
 offi. p̄con. l. i. memi-
 nisse. Sed videtur
 q̄ demū quando
 romani erat reuer-
 sus sponat. vt. ff.
 de offi. p̄con. l. fi.

Substi-
 tutum
 qui p̄s
 habere.

a Alioquin. i. si non constitit successor. puincia nō sū nito tempore prioris.
b Dispositū est. hac constitutione in eo qd dicitur: q nō d3 prior recedere. et alter non venire. a idē dicit. ff. de offi. pco. l. m. m. m. n. s. s. videt q aliū mittere possit. vt. j. d. col. s. anteq. colla. ix. Sed ibi impeditur erat iusta cā. vt. s. eo. dicitur.

De executioib⁹
Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

Quoniam aduersa mur. et sic obedit. l. qd facere d3. vt. ff. ad tertul. l. i. in pn. r. C. de te sta. l. ex impfecto. d. Accus. calū niosos et tergiuer satiuos. Accur. e. Quidam. ro me.

alioquin ministrare eas priorum sicut a nobis dispositum est donec in puincia successor veniens semetipsum subiectis ostendat. Que igitur placuerunt nobis et per hanc sacram insinuatam sunt legem tua celsitudo operi effectuique tradere festinet.

De executioibus: et de his qui conueniuntur et re conueniuntur.

Anteq̄ actor in producendo libello audiatur cauere debet de contestando litem infra duos menses: et si non fecerit omnes expensas et omne damnum reo resarcire tenetur: non tamen cautio debet excedere quantitatem. xxxv. flore. h. d. Ange.

Idem augu. Jo. pre. pto. oris secundo ex consulti.

Quonia calumnia odium et omnem tergiversationem aduersam: propterea huiusmodi actus egere legitimis mediis estimauimus. Vidicimus enim quod quidam non habentes ullam obligationem sed vnam statuentes voluntatem cum his qui causas exequentur conueniunt quosdam: deinde libellos dirigunt: et dum damnum pertulerint fugientes deserunt eos et proficiscuntur incurabilem eis videntes dispendium. et hoc ad-

ris actio queritur. vt. ff. re pupil. sal. fo. l. non quasi. in pn. p. Et. pro aut. q. fugientem. si presens est. r. Regocij. si reus absens est. f. Duos. hoc aut. sine litis non respicit. sed in iudicio. de litig. s. ad excludendas: respicit sine. Itē h. prestat interdu oblatio libello: non enim plus respicit iudex q̄ fin formatur fuerit cautus. illa jo suscepto a iudice libello: sed non dum reo porrecto pstantia est: qd dicitur per fin Jo. s. alii dicit vtriusq̄ pstanti recepto a iudice libello: s. tunc porrecto. p. oēs loci h3 illa q̄ est de iudicio sili. s. de ex hi. re. s. sancimus s. q̄re mai. tps h statuit q̄ ibi. Rñ. q̄ ibi ad vna libe rationē sup libello: vna recusatio nē iudicis dat ipsa cū. h. aut ples poterat fieri. s. mutatio libelli antelug. testa. id eo q̄ maritus actus et rei spaciū necrū est. t. Cautione. de duplo. d. v. s. h. o. s. s. i. m. o. r. u. h. l. l. o. q. u. i. t. l. o. r. d. i. n. a. r. i. o. i. u. d. i. c. e. a. c. t. o. r. i. s. e. t. r. e. i. q. d. e. r. c. o. p. a. r. q̄ d. a. p. b. g. l. i. o. s. s. i. m. o. r. Itē in de legato qd ex eo p̄ q̄ dicit eū q̄ iudiceat posse recusari. vt. Jo. no. s. si jo. Sed qdā vt. d. d. d. c. o. t. e. r. i. a. o. r. d. i. n. a. r. i. u. p. o. s. s. e. r. e. c. u. s. a. r. i. v. t. a. r. f. d. l. i. b. c. a. u. l. i. p. a. r. i. t. e. t. h. i. l. l. o. q̄ r. i. t. s. i. i. u. d. i. c. e. i. n. c. a. t. u. a. p. u. t. a. d. e. b. o. u. e. i. p. e. t. r. a. u. e. r. i. s. c. ū. e. t. e. g. o. c. o. r. a. e. o. d. e. r. e. q. u. e. n. i. t. r. e. v. o. l. o. a. n. p. o. s. s. u. r. e. r. i. t. q̄ p. o. s. s. u. m. p. h. a. c. a. u. t. s. s. i. a. c. t. o. r. q̄ v. i. d. e. t. s. e. d. e. d. o. m. o. r. e. c. o. u. e. n. i. r. i. v. e. l. i. t. r. d. a. g. r. o. c. o. r. a. e. o. d. e. d. e. l. e. g. a. t. o. a. g. e. r. e. q̄ b. e. e. g. o. c. o. u. e. n. i. o. r. e. t. e. g. o. v. o. l. o. r. e. c. o. u. e. n. i. r. e. Rñ. n. o. p. r. e. q̄ l. 3. c. o. u. e. n. i. u. s. d. i. c. a. t. q̄ q. u. e. n. i. t. r. d. e. l. a. t. o. r. r. e. f. e. r. r. i. t. i. n. a. l. i. o. s. i. h. a. r. u. i. t. l. d. e. l. a. t. o. r. e. q̄ i. n. r. e. l. a. t. o. r. e. v. t. f. f. d. i. u. r. e. u. l. i. u. s. i. u. r. a. n. d. ū. s. s. n. e. c. J. o. r. C. p. s. e. f. r. e. u. s. r. e. c. o. u. e. n. i. e. n. s.

huc amplius in puincia comittitur condone lucroz ipis conuenientibus et causarum executionibus proficiente. Ne igitur hec iugiter commutantur sanctum non aliter actores libellos dirigere et damni occasione prebere conuentis anteq̄ cautionem exponat et in fugientem negotij executoris: q̄ itra duos menses oibus modis litis contestationem faciunt apud iudicem: aut si hoc non egerint omne damnum eueniens conuenio restitunt duplum non transcendente cautione triginta et sex aureos.

Conuentio et reconuentio mor a principio corā eodē iudice fieri d3: als causa conuentiois finita reconuentio fieri poterit coram quocūq̄ iudice antiqua cessante calūnia. Bar.

Illud quoq̄ pmereri cōpetem correctione decet. ad istem qdā docēs q̄ in cōuentione fecit obligatū sibi apd quedā gliosissimoz n̄ op iudicū: deinde q̄ factū est in conuentione tanq̄ et ipse actor obligatū habens eū apud aliū traxit iudicē et aliqd inopinabile fiebat: q̄ em vterq̄ seorsū acto: is obtinēt officiū: miserandū qdē et risibile inde veniebat. mor em cū voluisset aliq̄s p̄p̄riā mouere litem repete is q̄ ex diuerso cōuenerat apud aliū iudicem trahebat eum apud quem ipse fortitus fuerat iudicem: et alterutros p̄rahētes imortalit

ri. q̄ possum p̄ hāc aut. s. s. si actor q̄ videt se de domo recoueniri: velit r d agro corā eodē delegato age: q̄ b̄ ego cōuenio r reconuenio. r ego volo reconuenire. Rñ. nō p̄t q̄ l3 cōuenius dicit q̄ q̄uenit: r delator refert. r̄ aliū statuit l delatore q̄ in relatore. vt. ff. d. iureu. l. i. u. s. i. u. r. a. n. d. ū. s. s. n. e. c. J. o. r. C. p. s. e. f. r. e. u. s. r. e. c. o. u. e. n. i. e. n. s.

Q̄n̄s. nec erat liqd q̄ hinc de debeat: als fuerit p̄p̄satio in bone fidei iudicij ipso iure opposita r̄ ab homie

q̄ Anteq̄ Libellum. C. de lit. cont. s. f.

in stricti iuris exceptione doli mali fm vetera iura. vt fm noua in vtroq; ipso iure. vt in lit. de act. s. in beneficium. et C. de compen. l. fi.

Litigates. in lite qd esse no debet. vt. C. de iudi. ppe randum. in prin. Sed quomodo hoc effectum etiam iure veteri cora eode iudice responderi cogatur. vt. ff. de iudi. l. qd no cogit. et. ff. de po. l. actioe. r. ff. de qui. re. ad eudē in di. l. r. ij. m. imo si erat sed in. ll. p. d. ctis idē erat ordinarius etiā actor. hodie autē habebit hoc locū r. ieo qui non est iudex scotus l. h. ponat casum in ordinario vtriusq; iudex pncipis erat. b. C. de senten. r. inter. l. pe. et dicitur papi niam qd p. i. fuit. vt. in. d. l. recitatur que sic differit. qz lex codicis adijcit dicto papiniani i hoc qz non inspici tur vtrum competens iudex sit agē ticius enim r. vt ibi dicitur licet in dicto papiniani foute hec cō. deratur. vt. ff. de cadē res in recouentio. ne. per. l. tamen co dicit etiam i alia re potest fieri recouentio. sed fm cō. stitutionē istā modifitatur et restrin gatur. vt hic recon uentio fieri possit statim nō ex inter uallo vt hic dicit. et. C. de compen. l. fi. Sed qdā dicit qn cūq; posse fieri hu ius reconuentionē vsq; ad sententiā co ram eodem iudice. s. p. i. a. v. r. o. e. r. dico statim siue ante siue p. parū suē eodē tpe. vt. C. de pac. petis. et. ff. de reb. cre. l. lecta. ibi: qz pena r. s. qz quā doq; dicitur statim ante litis contestationem. vt. C. vt i in

pmāserunt litigātes. **S**an cum? igit si qd obnoxiiu arbitratu hfe eū qd cōtra se puetionē exposuit: nō apud aliū iudicē/ sed apud eū mor? a principio puenire: r. eudē eē iudicē i vtro qz negocio. **S**i fo for: san di splicuerit et apd quē litē sortitus ē iudex: l. 3. ei etiā hoc emē dare. r. enī dierū inducias dā tib? nobis post libelli transmissiōnē post quā oportet litē pte stari: l. 3. intra p. d. i. c. t. a. suspēsiōnē refutare qdē illū: aliu? nō mere ri i apud quē iterū silr vtrā qz ex erceri cōperit litē: et eiusmodi artes in nullo fieri: sed vnūquē qz p. p. i. i. ure vti. Si itaq; ta cuerit? deinde postea voluerit cām apud aliū iudicē mouere necessitatē eū habere sustine re terminū ei? l. i. illate sibi ab eo qd eū in iudiciū traxit: et dū finē his acceperit: tūc eū suam causam apud aliū iudicē pro ponere: vt ita tales eorū aufe ramus artes: r. i alterutros ca lūmas. **Q**ue igit placuerūt no bis et per hāc sacrā declarata sunt legem/ tua celsitudo ope ri effectusq; tradere festinet.

De equalitate dotis r pro pter nuptias donationis. et de augmento? dotis r ppter nuptias donationis: et de pui legio? dotis qd alijs preponit pui legijs: r vt excipiant? hoc pui legio creditorēs i empio ne muliere. r de dote? remeāte ad patrē/ et rurs? data p eadē filia secūdo viro: r de dote? col latioe? inope marito mouēte.

Hodie quatū ad pacta lu crozū et ipsozū effectus fernā da est oimodo equalitas pro

rem act. l. ij. in prin. Accursius. **C** Displuerit. cē uēto. alij dicit cōueniēti et recouēto licz enī per suum negocium recusari nō possit: tamē super ueniens potest. arg. ff. de acqui. here. l. cum hereditate. sed pūma placet.

Pter inequalitatem dotis r do nā. propter nup. Ange.

Idē au. Jo. pre. pre. ori. scdo.

Donā plu rimas i le gib? qstio nes vide mus/ et cir ca nfas pri mas nati uitates. i. nuptias et filiozū p creationes motas/ r circa no uissima: qle est aliqd volunta tum et testamētozū: cogitatio facta est nobis nup pscrutari r agnoscere qd volens nobis antiqua? lex sup dote? istrumē tie: mensurā qdē pactionū nu ptialū inter alterutros equā eē r masculos r femias vult? r eqūitate pēfat eorū q adinut cem copulant nō aliq qdē me diā forte dat stipulari pte: alte ri fo ftiā aut qrtā: s. ex medio trahēs eqle pēfat exigit fieri pactū/ aut mediā dicim? i vtro qz pstitues/ aut tertiā/ aut qrtā aut qstū cūq; cōtra hentes vo luerint. hoc autē nō multū pri us quesuit vt ipsozū q datur eque sint mēsure: sed alijs qdē pmissit i mille fo: san aut i duo b? milib? aureis facere rōnē? / aut in qstū cūq; voluerint. alijs autē nō tantū sed et minus: vt equalitas in p. b. t. s. et l. f. i. s. q. r. e. f. **H**oc igit an alia vniuer sa corrigim? eqūta in dōtibus esse r ppter nuptias in dona tionib? r ea q offerunt: et ea q in stipulationem deducim? pa cta: r tantā quidē qstūitate con scribere virū? quātā r mulierē tantum quoq; lucrum stipula riet ex tanta parte ex quanta

Dicitur. i. licitū est. Accur. **T**acuerit. in recusado infra. xx. dies. **D**e equalitate r. hoc expedit vsq; ad. s. aliud. **D**e augmen to. hoc dicit in. s. aliud. vsq; ad. s. hys consequens. **D**e puiile gio. hoc. i. eo. s. hys consequens. **E**xcipiantur. hoc. i. eo. s. q. r. fo. **D**e dote. rur sus hoc est. i. eo. qz vero.

Collatione. hoc in. s. illud qz.

Quonia. Antiqua leonis. **C** de pac. p. e. rā super do. l. ex morte. r supple qd i seqn. ti. l. ibi dicitur.

Uult. f. p. real. legata. l. ex morte

Ranonē. als donationem.

Puris. i. qd? p. b. t. s. et l. f. i. s. q. r. e. f. **U**niuersa cor rigimus. corrigē ergo id qd est. C. de pac. l. ex morte. et. l. f. e. et de dona. an nup. l. cū mul te. s. sin autē. r. s. de nup. s. de icipe. col. iij. Accur.

Uirū. an idē econtra si vir de dit do. propter nu ptias. quia illa ha bebat necesse dare dotem statim. Res spon. sic. qz in aug mento est idē. vt. f. p. i. s. aliud. et si al terutri eoz nichil dedit: nichil ex pa

cto lucrari poterit. vt. s. de nō elig. s. aliud. Accursius.

a **U**oluerint. scilicet vir et uxor. alia uoluerit.
b **N**egotiatiue. id est ut motus est in contractibus ubi licet contrahentibus se decipere. ut ff. loca. Item si in p̄cio. §. que ad modum. ff. de mino. l. causa. §. pe. vel dic q̄ malū esset si sic permitteremus pacisci.

Lex nō d̄z deri.

c **A**utē et q̄b di xit obscure audi p̄ apertius.
d **U**ndiq̄ lex. no. nō debet lex de rideri. ut. C. de do. que li. l. fina. §. fi.

e **S**tipulentur. ut motus est in cōtractib⁹ id est per stipulationem. p̄mittantur. sic ponitur. ff. de cōdi. in de. l. si non forem. §. penul. in p̄m.

f **I**n enigmate. id est facto pacto equalitatis. et no. q̄ enigma dicitur speculū i quo mulieres speculantur et sicut in illo uide tur eē q̄b nō ē: ita hic uidebat in pacto eē equalitas fa cto p̄cio in quota tantū. sed nō est cū deficit equalitas i quantitate.

g **P**rocedit. scz quod dictū est sub audi.

h **P**rius. s. ante legē istam.

i **D**otalia. i. instrumentū seu pa cti. Accursius.

k **Q**uod enim. no. ut h. r. ff. de ca pti. et possit. re. in bello §. facte autē. Accursius.

l **M**odū. vel p̄ donationē. ubi cōcedunt constante m̄rimonio dona. vel causa mortis: vel per legata.

m **P**er inequa litatem. apertius dictum esset nō p̄ pter equalitatē re diens ad equalita tem. equalitas cr̄ go omnino serua tur i dote et dona tione nuptiali: nō tamen in lucris exinde peruenturis: sed in p̄statione et in constitutione utriusq̄ ut hic dicitur. et §. proxi. §. in p̄m.

uoluerint eqliis tñ mēsure. nō enī aliter iusticie ⁊ eq̄tatis sua bis ratio si negociatiue⁹ alteru tros circūueniāt: ⁊ uideant q̄ dē eq̄s facere stipulatiōe: pro viro autē ineq̄lis maneat effe ctus nō p̄i⁹ quantitate datoꝝ eadē cōsistente irrideri uideat vndiq̄ lex⁹ si itē q̄dē p̄scribat duo milia aureos: mulier autē sex milia forte in dote offerat ⁊ stipulens alterutros q̄rā con scribe in lucro p̄cipe: p̄inde illo eueniēte lucro illa q̄dē in chil aliud lucrabit nisi quigē tos aureos ex quarta. ille autē q̄ngētos et mille ex eadē quar ta: et tāq̄ in enigmate multo uidebit q̄rta alē q̄rte mio: ex suscepta nāq̄ v̄l eq̄litate quā ta ieq̄litas ex hoc ip̄o p̄cedit.

Que igit̄ prius⁹ exposita sunt dotalia s̄m que cōstituta sunt modū habeant. q̄b enī fa ctiū est infectū manere impos sibile est. Decetero autem in omni ditiōe sancimus equas q̄dē eē oblatiōes: ip̄os autē me diocria lucra pacisci ut per oia iusticia equitatēq̄ honorem: si ei aliq̄s ampli⁹ alio diues ē: lz ei p̄ aliū modū legitimū ta men ⁊ agnitum n̄fis legib⁹ cle mentiā p̄bere alij: nō p̄ ineq̄li tate^m redigēs ad eq̄litem lu crum mai⁹ alteri acquirere. et hec quidem de hoc lex ita quo dāmō habeat suam iusticiam. vniuersis ostendens.

Constante matrimonio au geri p̄d̄t dos dū tñ in tantū dē augeat̄ dona. p̄pter nup. ⁊ ecō uerso dos tñ augeri d̄z in imo bilib⁹ ne fraus aliq̄ excogita ri possit aduersus creditores

n **L**egislatoribus. ut. C. de dona. ante nup. si constāte o **P**hilosophata. ut. C. de dona. ante nup. l. fi. p **C**orrigimus. inueniebatur autē deceptio: quis ex vna parte poterat fieri augmentum. ex alia nō erat necesse fie ri. ut. C. de do. ante nup. si constāte. in p̄m. et corrigi hic.

ratione augmētū. In rebus ve ro mobilib⁹ si marit⁹ creditou bus est obnox⁹ tale augmētū nullo modo p̄cedit: sed si non sit aliter obligat⁹ augmētū ve ro donatio. p̄pter nup. tam in imobilib⁹ q̄ mobilib⁹ fieri po test: q̄ in hoc nulla est capitiō creditōis vel alterius. Aug.

Aliud q̄q̄ q̄b circa nuptia les oblatiōes fit ispexim⁹ at q̄ considerauim⁹. dicimus autē de augmēto: q̄ enī et ante nos legislatorib⁹ et a nobis ip̄sis de augmentis dictum est: plu rima autem a nobis et nō faci le numeranda ēt in his q̄ sup antiquitate philosophata sūt adinuentas ab aliq̄b circūscri ptiōes perimētes et puram iu sticiā seruari uolētes: etiā illō corrigimus. p̄uilegium enī dedim⁹ dotibus ut cōtra anti quiores hypothecas habeant honorabiliora iura: ut pote dū p̄trahentes cū uiris eorū cre dant substantiē: et non mulie rum: et que forte tūc neq̄ com petebant his qui prius cōtra xerūt.

Dedim⁹ autē iniam hoc uidelicet q̄b antiq̄t⁹ ⁊ aug menta facere p̄mittentes et vi ro et mulieri siue ambo uolue rint siue etiā horum alter cele briare augmentū: primū q̄dē il lud sancim⁹ ne aliq̄ fiat circum scriptio: siue augere uoluerit dote⁹ aut p̄pter nuptias⁹ do nationē nō licere alij q̄dē face re: alij autē in p̄uob⁹ manere: sed vtrūq̄ celebrare oino aug mentū et non in electione sicut prius sed in necessitate cām consistere: omnino tñ erūt cōsti tate eq̄li hoc q̄b etiā n̄ri pris

et. i. pr. ubi. p̄mum q̄dem et illud re. Accursius.

q **P**riuilegiū. ⁊ bene dico in hac necitate augēdi eq̄ litatē fauore doti suari. nā et als de dimus ei priuile giū. v. ut actū ha beat hy pothecam ut hic dicit. et. C. q̄ po. in pig. ha. l. fi. ⁊ isti. de actio. §. fue rat. et. i. de p̄u. do. here. mu. non p̄e. §. q̄ enī. col. viij. Accursius.

r **C**ōtrahētes. puta pater mulie ris vel alius nō ex traneus ēt sine pa cto. v. extrane⁹ dū modo ex pacto sibi reddēde dotis. ut C. de rei vxo. ac §. accedit.

s **E**t quo forte. supple et cis sub stātijs credit que forte ⁊c. et forte di cit iō: q̄ et si tunc cū p̄traxerūt mari ti cum prius con trahētib⁹ hat ebāt istas res idem est: ut et. §. pri. s̄z ma rime tūc q̄ nō cōp etebant iste res eis maritis.

t **D**is. scz uiris. Accursius.

v **C**ōtraxerūt. cum creditouibus suis cū acceperūt dotes mulieris.

x **D**edimus. reallumit quod in choauerat premif sa predicta inter positione. Accur sius.

y **D**otem. scilicet mulier vel po eius.

z **P**ropter nu

ptias. s. maritus. vel eius pars. a **S**icuti prius. ut. in. d. l. C. de do. ante nup. si constāte. in p̄m. Accursius.

a **C**onstitutio. f. iustitiant. vt. C. de dona. ante nup. si constane. Accursius.

b **C**onstitutio. id est insignata vel ordinata fm Al. Uel dica. figuratum vel dubium vel fictum. q. d. figuram vel si multitudinem habet augmenti: sed non est augmentum. vt J. eo. s. si autē mulier. Accur.

c **E**t maxime. i. abundare rationē nā secus est i viro vt. J. eo. ibi. vir asit.

d **C**ircūscribar. mulier.

e **I**mmobilib⁹. vna dictio.

f **M**ulierem. vt mulieres.

g **P**riuilegiuz. als nō hz priuilegiū vt sequitur. si autem mulier etc. et rōne. ydeat dice re se dotem auxisse animo decipiendi creditores. Quid ergo si mulier velit pbare p testes se i augmento res mobiles dedisse: nūquid habebit priuilegiū? Respō. fm J. r. non. q. est iuris et de iure pte sumptio. sic. C. ad macedo. l. vlt. r. ff. q. in frau. cre. omnes. s. i.

h **C**onstitutio. vtur ergo priuilegio in dote sola nō ppter nup. dona. neq. in hypothecis. vt. ff. q. i. frau. credi. omnes. s. i. In hypothecis enī ppter nup. pmas donatōe vtur mulieres iure cōi cū ceteris creditoribus. vt qui puoz est in tempo re: potior sit in iupoz re: vt. J. de priuile. tempo. do. here. mulie. nō re prioz pte. s. quia enim.

i **S**cribat. i. dicat se scripsisse et cre ditor hoc neget. s. si consentur credi ditor: sicur nō vnt priuilegio mulier fm Bzo.

k **Q**uod. i. augmentum dotis.

l **F**actum est. vt dos ab initio data. Ac.

m **P**riuilegio. not. priuilegium sine alterius lesione cō

cessum intelligi: vt. ff. de na. resti. l. ij. in fi. et. l. nec filio.

n **H**is consequens. quia sicut. s. de cōmodo mulieris dicitur: ita et nunc. Accur.

o **A**ntiquioribus. repete nouimus.

p **R**eparare. et sunt hī casus. ff. de priu. cre. l. qui i nas nem. r. l. qd qd. et ff. qui po. i. pi. ha. l. interdu. r. l. hui⁹. Accursius.

q **E**ditore. vt ff. de priu. cre. l. si ventri. s. i. et. ff. si cer. pta. l. i. creditoz. et. ff. q. ex cau. pig. ra. cōtra. l. i.

r **A**grū. apposti to pacto vt sibi nu meranti obligetur vt. C. qui potio. in pi. ha. l. licet. scus sine pacto. vt. C. d. pig. l. hui⁹. ea. missi sit pupillus. vt. ff. qui po. in pigno. ha. l. adē. in alijs autē predictis eti am tacite cōtrahitur pignus: vt pte dictis. l. i. pater. et maxime. ff. ex qui. cau. pig. ra. cōtra. l. i.

s **I**n quo. s. aug mento. Accur.

t **P**redictū est. vt. s. e. s. si autem nō aliud in do. ppter nup. vt. C. q. po. in pi. ha. l. asse duit. in fi. et in fi. hui⁹. s. i.

v **P**osterior. nā si prior esset forte preferretur mulier: q. quando duo priuilegiati pcur runt: qui prior est in tempore potior est in iure. vt in fi. sco. r. in muliere di citur. vt. C. de pri. fisci. s. ius.

x **C**ompetere. id est conuenire. Accursius.

y **P**riuilegiuz. scilicet nouimus. Al. vel melius re pete pretendens. Accursius.

z **A**cquisita.

aa **A**ls administrata.

ab **C**edere. i. si det locum alicui priuilegio.

ac **A**bsurditas. si ipsa cedit sicut priuilegio.

ad **C**reditoribus. etiam si eoz pecunia res sit empta vel reflecta exceptis creditoribus quoz pecunia milita est empta. Bar.

ae **H**is consequens est et illud decernere quidem quod in casibus hmoi dubitatu nouim⁹ et antiquioribus creditoribus ali quas hypothecas preponere iuniores exites ex priuilegijs a legibus datis: qle est qn aliqs ppuje pecunijs pcurauerit nauē cōparare: aut fabri care: aut repare: aut domū for san edificare: aut et emi agrū: aut aliqd houū. in his enī oib⁹ puozes existūt posteriores creditores quozum pecunijs empta aut reuouata res est: his q etiā multū antiquiores sunt.

af **Q**uestū est igitur mulier pre tēdes priuilegiū sup antiqūā dote et augmentū in quo etiam hoc suaf priuilegiū sicuti predictū est si prioribus voluerit preponi creditoribus: veniat autem et alter creditor posterior quidē pntendens aut pecunijs suis empta: aut reparatam nauē: aut domū: aut agrū: aut cōpetere eū in his reb⁹ que eius pecunijs empte aut reparate sunt habere predictū priuilegiū: vtrū oportet dote etiā talib⁹ pponi: an alijs qdē pualetre creditoribus qcuq. non talia pretendunt his autem cedere: quoniam ex eozum substantia res acquisita est. plurimū igitur sup his cogitates nō inuenim⁹ mulierē iuste existētē cedere alicui tali priuilegio. Addebam⁹ enim q cause absur distas est: q. aliqs quidem formicantibus mulieribus ex ppuo

ag **Q**uod autē postea machinatū ē ptra creditores hoc ipso intro ducit meditationē: et ledi homies ex dato a nobis i dotib⁹ priuilegio nullo volum⁹ mō.

ah **S**ic nō fuerit debitū ptra virū vllū neq. suspitio cōtra creditores circūuētōis: tūc et in pecunijs et vt volūt augmentū fiat ab eis. vtrinq. tñ augmen to sic faciēdo et equalitē habēte vt equalitatē fuemus. Que ei erit circūuētōis suspitio viro obligato nulli existētē et pre terea augmentis sine tergiver satione factis.

ai **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

aj **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ak **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

al **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

am **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

an **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ao **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ap **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

aq **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ar **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

as **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

at **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

au **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

av **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

aw **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ax **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ay **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

az **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

ba **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

bb **M**ulier priuilegijs dotalis dote vt potest aduersus omnes

Collatio Septima

a. Aduersantibus. scilz fornicationi. i. fornicari nolentibus. qd ex questu venit. i. aduersus hoc faciendū. vt quia nolunt sic q̄rere s̄ magis se z sua viro cōmittūt qd honestū est. vt. C. de pac. conuen. l. hac generali.

b. Et nulla. f. mulierib⁹. als ad dotē repetendam. Accursius flo.

c. Mulieribus. p̄tētib⁹ dotem vel augmentū dotis. Accur.

d. Et qz. repete nouimus.

e. Cadunt. i. a puilegijs. ppter luera. vt. C. q̄ po. in pi. ha. l. si. z hic subicit. et. f. d. puile. do. her. mu. s. qz. et coll. viij. opinōes autē circa hoc dictas scripsi in. C. qui. po. in. pig. ha. l. fina.

Milita- f. Militat. tunc re peccat de q̄ pecunia militare q̄ et pecunia accepta milita emittit. z a principi tū dat. z ubi ex p̄ssione non obligat ei ex cui⁹ pecunia emittit. vt subijcit. et s. de intro. z exhi. re. s. optimum. col. la. iij.

s. Militie. scilz emende.

b. Fieri. repete dedit aurū fieri. id est vt fieret statutu de annona vel p̄tē bēda sibi dāda.

i. Pactum. als factum.

k. Proueniente. qz motū ille q̄ militabat. ppter alienā pecuniam.

l. Prior. scilz q̄ sit ille q̄ mutauit ad refectionem domus vel siles de q̄ bus. s. dicit.

m. Solus. et nō vxor eius.

n. Casus. h. accipe s̄ dū. s. positum sancimus.

corpore aduenit questus z viuūt ex hoc questu aduersantibus aut z semetip̄as atq̄ substantiā ad virū itroducunt: vt non solū nullus sit q̄stus a viris male degētib⁹ s̄ etiā minuunt: et spes eis nulla s̄ sit s̄m hoc. vñd volum⁹ vt si q̄s domū renouasset/aut etiā agrum emisset: nō possit talia priuilegia mulieribus oppōere. ifirmitatē nāq̄ muliebriū natūe sat nouim⁹: et qz facile circūuēctioes fiūt aduersus eas. minui autēz eis dotē nullo simim⁹ modo. sufficit em̄ q̄ a lucris cadunt: et si prior: antenuptialis donatio inueniat et sufficiens qdā extet eis ex hoc damnū: nō etiā eas volum⁹ z circa ip̄am dotē periculū sustinere. **¶** Quia vero z hmōi quedā aditiones nobis facte sunt eo qdā alioz militantē pecunijs z opz eos q̄ in has crediderūt cās p̄poni: facimus qdē si q̄s crediderit aurū occasione militie siue statutu fieri vel p̄ alijs q̄busdā talibus causis et expressim hoc ip̄m scribat in instrō et in hoc fiat pactū vt z casu pueniret prior sit solus q̄ ad hoc credit. et huic solo casui cedere mulierē: neq̄ facile credēdū neq̄ per testes: sed negocio ex scripto gesto z testiu habente subscriptiones z ip̄o ope pcedēte. tunc em̄ si p omnē hmōi viā cā pcedat suspicionem nō habeat/et cōpetit cōtrahētes p̄p̄ijs nō p̄uari: alijs oibus pualere mulierē s̄m qd iam a nobis eis datū est priuilegiū.

¶ **Dotē a p̄e p filio data z in ipsius p̄uonio reuerfa: nō lz p̄tē cū filia scdo nubit eā diminuere: nisi p̄tis substantia fuerit diminuta: tunc ei s̄m ei⁹ facultates dos erit constituēda. hoc dicit Barto.**

¶ Quia s̄o iam legē scripti-

o. Mulierē. idē in fisco z p̄mip̄o. vt. C. de puile. si. l. ff. uis. et de p̄mip̄o. l. satis. Bzo. Irē idē in casu illius. l. affidus. s̄ceptis.

p. Bello. no. casum in q̄ plus credit scripture q̄ te. l. i. C. ad vell. l. antiquā. s. i. z. ff. l. i. q̄ p̄ de p̄ba. l. cōsensus. z q̄ testi C. si mi. se. ma. di. x. l. ij. s̄ regularit p̄tra. vt. C. de pac. l. pactum.

q. Cōpetit. i. cōueniens est ex quo sic sibi diligētē p̄ uident.

r. Qz s̄o iā legē. vt. C. d̄ rei vxor. act. s̄ accedit.

f. p̄tē. vt tūcūte p̄tē q̄stia actio sit. vt. C. d̄ rei vxor. act. s̄ accedit.

t. Faciēte. f. dotem. et hoc quādo pactus est.

v. Remeate. in libro Bzo. reuertēte. als reuertēte. et hic repete q̄stū est si cōpetens est hoc non facere. f. patre remeante.

x. Alienata est. et nō. dotē esse alie natā a p̄tis substantia: z sic nō esse in bonis p̄tis. vt h. z ff. de col. do. l. i. f. r. l. i. f. z. ff. ad. l. fal. l. p̄tr.

y. Hoc em̄. audi in specie qd dixit in genere.

z. Hoc eē. qd dicitū est. sed iustum esse similiter z.

a. Diuisione. faciendā cum fratrib⁹. Ac.

b. Egerat. id ē egisset. Accur.

c. Propriū. antenuptialis donatio.

d. Habere. scz q̄ sunt antenup. lucri prioris viri.

e. Et. p̄. i. libro Ro. xxx.

f. Et quadraginta q̄q̄. subaudi s̄ totū summe

in casu illius. l. affidus. s̄ceptis.

l. i. C. ad vell. l. antiquā. s. i. z. ff. l. i. q̄ p̄ de p̄ba. l. cōsensus. z q̄ testi C. si mi. se. ma. di. x. l. ij. s̄ regularit p̄tra. vt. C. de pac. l. pactum.

i. cōueniens est ex quo sic sibi diligētē p̄ uident.

vt. C. d̄ rei vxor. act. s̄ accedit.

vt tūcūte p̄tē q̄stia actio sit. vt. C. d̄ rei vxor. act. s̄ accedit.

f. dotem. et hoc quādo pactus est.

in libro Bzo. reuertēte. als reuertēte. et hic repete q̄stū est si cōpetens est hoc non facere. f. patre remeante.

et nō. dotē esse alie natā a p̄tis substantia: z sic nō esse in bonis p̄tis. vt h. z ff. de col. do. l. i. f. r. l. i. f. z. ff. ad. l. fal. l. p̄tr.

audi in specie qd dixit in genere.

qd dicitū est. sed iustum esse similiter z.

faciendā cum fratrib⁹. Ac.

id ē egisset. Accur.

antenuptialis donatio.

scz q̄ sunt antenup. lucri prioris viri.

Et. p̄. i. libro Ro. xxx.

Et quadraginta q̄q̄. subaudi s̄ totū summe

Scri-
pture de
liq̄ p̄
q̄ testi
credidit.

a **F**ieri voluisse. qd de eo respōsum inuenies. ff. de coll. do. l. i. §. cum dos. Accursius.

b **D**ecreta. s. principalia. l. leges. Al.

c **S**eductio. l. ignorantib' subieceris q' debebat seruire.

d **P**ropterea. s. nos venientes pertine ad meliorem z magis cōsequen-

tem viam.

e **P**roinde id ē postea sicut dicitur abinde z deinde.

f **C**onstitutōis nostre postulat medio. s. inter hanc z vlp. q. d. meli' modo z sublimius q' cōfucuerimus ple-

gem nostrā. C. de iure do. vbi.

g **D**e duobus reis. Nomine duo rū z plures intelli-

ge. vt in l. i. §. duo z dicunt rei stipu-

landi qui eādē rē stipulant: debendi qui eandē rē debēt

vt. ff. eo. l. i. z non a reari: sed a re quā simul plures pro-

mittunt vel stipu-

lant. vel reus. i. firmus qz firmiter p-

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

mittit a reos reus

sed Jo. 3. z in pdictis. l. dicas q' spāliter hoc fuit actū. p Jo. ff. de arbu. si duo. z ff. de excep. l. excep. nōdes. §. rei. tu die fm Hjo. distinguēdū. an puenit ad vtrūq' eoz: z tūc qua ten' ad aliū puenit videat alter fideiussisse. an ad vnu tūc: z tūc alter si solidū videat fideiussisse: vel si nō eēt diuisa: s; in cōcōsus expē sa: tūc serua qd dē ff. ad vell. vtrūq' in fi. vbi hoc dixi z fm pdicta p3 fm W. dari act. man dati vni z alter: si solus vn' soluit s; Jo. nō mādati. sed n' egociorū gestorū sic vano mō tiell' gunt. C. de duo. reis. l. i.

Idem Jo. hā. pre. pre. per oriētē

Duo rei pmissēdi cōstitutur si adiectū fuerit vni quēq' in solidū teneri: quo casu vtroq' soluedo existente z p'sente q' liber cōuenit p pte z negociū cōmunit' examinat' z fert sententia. sed alio nō exite soluedo in totū vel in pte vel si est absens cōuenit alter in solidū vel in eo qd alter solueret non pōt: z p iudicē ordinariū ad iudicē venire cōpellit: his oib' futurū obtinentibus. Bar.

Quimus p'idez ponentes leges de electione mādatatūz z fideiussorū

z spōioz multas hātē z in cōmune viles nostris subiectis legislationes. In presenti vero z aliud nobis visum est egerē quādam explanatione z incremento nō ex genere: neq' vsui imperfecto z inutili cōstente. Si quis enim alterna fideiussione obligatos sumat aliquos: siquidem non adiecerit oportere z vnum horū in solidū teneri: omnē ex equo conuentionē sustinere. Si vero etiaz aliquid tale adisciat: seruari quidem pactum: non tamen mox ab initio vni quēq' in solidū exigi: sed interim z fm partē qua vnus quisq' obligatus est: cedere autem eum z contra reliquos siue idonei sunt z in eo loco: z

idem est in pluribus tutoribus. vt. ff. de tute. z ratio. dist. l. i. §. nunc tractemus. z fideiussoribus z constitutoribus. vt. C. de consti. pecu. l. si non idem in pluribus fideiussoribus eiusdem tutoris. vt. ff. rem. pupil. fal. fo. l. fin. Sed an beneficio huius. l. potest renunciari: Dic q' sic. vt. C. de pac. l. penul. sic se habet consuetudo. Item nunquid z plures rei supra

Qui elecrio: ne. f. in p'ouenda. vt. s. b. fideiussor.

Mādatoz. l. ter hos no. d'iam vt diximus. §. de fideiuss. §. i.

Legislationes. nam z alia p'eter: q' b' electōe multa cōtinentur in cōstitutione illa. Hjo.

Egere. l. ca. l. m. §. Et incrementō. incre mentum dico ex genere et vsu nō imperfecto neq' inutili: s; p'fectū erit z vtile taz ad genus cōtract' sup quo ponim' q' ad vsuq' in frequētia est hic tractat' z sic sup frequēti sunt leges. vt in l. in p'he. §. cūq. z. §. de here. z fal. l. p'ni. ibi q' cūq' quidem z c.

Vsu imperfecto. in libro. d. v. l. v. §.

Si quis enim alterna. id est z vnus fideiudeat pro altero expressum seu tacite. hic no. p' martino. q' duo rei videant' se fideiudere. vt hic. z. ff. de duo. re. l. reos. i. p'ni.

De duobus reis p' mittendi.

landi similiter diuidunt petitionē suam: Respo. forte nō. quia neq; hoc dicitur in rubrica neq; prodest reo. nam si etiam vni soluerit liberatur ab omnibus: vt in l. eo. §. l. 2. ff. eo. l. i. Accursus.

a **C** Videt. f. q. sit adiectum quelibet in solidū teneri.

b **C** Cōplere. scz illos parti periculum cōplendi in p. p. 2. r. c.

c **C** In singulos. scz actiōe cōpeten. r. simile periculū est. §. de testi. i. p. r.

d **C** In vno. i. in solidū. Et.

e **C** Absentes. sed cū inuicem videātur fideiussores: cur nō dā p. f. tē. p. ad reducēduz absentē. vt. §. de f. de iur. §. i. ff. plus ibi operat. expref. fa fideiusso q; ta. cita q. l. i. ff. p. ced. §. 3. Jo. nō cū nō videant fideiū bere adinuicē. vt dicitur. §. eo. in prin. §. i.

Ex p. m. p. t. a. c. a. o. op. a. t.

f **C** Non potuit. scz in tutorib; vno soluendo constitu. tio alijs nō. vt. ff. p. quibus reb. ad eū. i. u. e. l. f. sic in f. de iur. §. i. ff. C. de fideiusso. l. i. §. sic. C. ad vell. l. an. tique. §. si minus. §. C. nullum. als nullius.

h **C** Aliquid. pu. ta vt vnus nō te. neatur pro alio ali. quo casu.

i **C** Pēpigerint. qd facere nō pos. sunt in preiudiciū creditoriū. vt hic. r. C. de pac. debito. rum. r. l. pacto.

k **C** Deducere. re. v. verbo qd faciet. m. ordinarius nō delegatus. vt. §. d. exhi. r. intro. §. si ve. ro etiā quidā. col. v. r. hic subijet. Accursus.

l **C** Sic r. emz. i. si oia supradicta seruent.

m **C** Obligabunt. in solidū in contractu.

n **C** Nō administrator. i. nō ordinarius sed delegatus

forte. sic ponitur administrator. C. de iud. au. ad hoc. r. dicta au. §. de exhi. r. intro. §. si vero etiā quidam.

o **C** Suscipienti. f. delegato si hz merū imperium. vt. §. de exhibē §. sin autem nō addant.

p **C** Competenti. puta spectabili vel illustri. Bzo.

q **C** Illos. f. reos defendi qui pntes volunt adesse.

r **C** Legib; sed cū olim vno cōuento interim alter non

gī fiat. his oib; icipientib; in ptractibus sequētis tps r ab huius legis dispōne. qd autē et ante eam preterijt/positis p his relinquimus legibus. Que igitur placuerūt nobis r per hāc sacra declarata sunt legē tua qz celsitudo opī effe. ctuiq; contradere festinet.

C De tempore non solu. te pecunie super dote.

C Exceptio nō numerate do. nis olim toto tpe nūmonij et eo soluto infra annū cōpetebat: hodie nō si nūmonij tra biē nū durat p̄dicta cōpetit exce. ptio r et eo soluto cōpetit infra annū. nūmonio nō soluto vi. tra biē nū infra decē nū victa exceptio vtro r hereditibus ei cōpetit. Bar.

I dem Aug. Johā. pre. pre. per orientem secundo excon. sulū ordi. r patritio.

Qnes pe. cunie nō ru. merate re. plicationes subiectas i. aliqb; casib; nō exami. natas nre reliqrūt leges. §. p. l. itate eaz r effusione abbrevia. ut mne sua negligētia aut cal. liditate forsan negocijs fruā. tur hoies: r cās pbeant alijs. nō em sub eq̄litate semp pba. tides erūt eas exhibere volen. tib; multa quoq; tps refutat. Qua propter bñfacientes ab. breuiam; in qbusdā casib; pe. cunie nō numerate qrelas: qd lz ex his q a nob iā sancita sūt

Qnes pe. cunie. nre. replē. catiōes. i. exceptio. nes. Accur. v. C. Calib; vt in. dote. r. C. Nō examina. tas. ad plenum. y. C. Negocijs. i. f. suis negocijs calli. de vel negligēter. versent hoies. 3. C. Alijs. scilicet. hoib; callidē v. ne. gligēter versan. di. r sic no. q tollit. materia peccandi. scilicet. vi. bo. rap. to. §. sed nedum. 3. C. Semper. q. i. post longum tem. poris spatij nec

documenti integritas: nec artis fides: nec etas v; testi. bus suffragari. vt. l. hec constitutio innouat constitutio. nem. al. Item post tempore interualluz nō eadem fides. testibus habetur. vt. ff. de car. edic. l. i. §. cause.

v **C** Sancita. vt. C. de nō nu. pe. in contractu. Accur. sus florentinus legum doctor.

Collatio Septima

- a **C**olligere in libro. R. deest.
- b **D**abatur. vt. C. de dote cau. l. fi. Accur.
- c **T**pe. f. suscipietes grauumen pbationu.
- d **M**atrimonij. quod durauit tantummodo per biennium

segrit dictum est.
Queri. als co queri toto tpe mfi monij vt hic etia postea p tres menses. vt. i. §. si ho vl tra biennium.

Transmitte re. f. ad heredes vt hic. r. C. de no nu. pe. l. si inter. §. sim. aut. et. l. cum vltra. **T**aciturnitate. imo videt q statim sibi preiudicat cum ex ca fuerit cofessus. vt. C. de no nu. pe. l. ghaliter. r. ff. de proba. l. cu de indebito. §. fi. que sunt contra. Sz speciale in dote vt no statim preiudicat cofessio: licet ex ca sic est spale in tuo in odium creditus vt tantu post bienniu p iudicat. vt C. de no nu. pe. l. i. contractibus. i. pn. Accur.

Diligentia. no. exceptioes non in pena sed ppter subiectorum libertatem iductas. vt no of tpe de suo iure dubitent. vt in sti. de vfuca. in pn. **H**is valentib. na a. §. si ergo. vsqz huc dictum est qn solutu e matrimoniu morte viri vel vxoris. Accur.

In lris esse. no. qrela no nume rate dotis in scrip pt fieri debere. sic et in attestat e filijs furiosis facta. vt. i. vt cum de ap. cog. §. si qs de predictis. sic etiam in libello est scriptura necessaria. vt. d. de exhi. §. scim. col. v. et. C. quando li. pun. da. per totum. sic et. C. de man. pun. l. i. regulariter autem etiam sine scriptura vt. C. de pac. l. pactum. item no. q. si fiat in iudicio debet innotescere mulieri. vel et que dote conscripsit. sic et. j. de lingiosis. §. om nem vero. in pun. Accur.

colligere. q. eni oē tps matrimoniū dabat^r viris donec mfi moniū cōstaret qri de non data dote: iterpositio quoqz maior facta est etiā post mortē virorū/ vt z post repudiū itra annū dare qrela. **I**tem existima uim^r breuē et cōpēdiōsā legē velocē facere/ z pecunie nō numerate sup dotē qrelā. z liberare a pbatiōe mulieres i talibus ex longo tpe. **S**i ergo annis duobus solūmō habeat aliqs vxorē/ aut etiā his tēporib^r min^r z nō accipiat dotem nichil ex taciturnitate vir ledatur: neqz heredes viri lz tacuerit ille. sz intra annū aliū qrela moueat. breuitas enī mrimoni^r ad hāc nos legislationē vocat. Si ho z mar^r biennio tempus min^r aut decēnio mrimoniū pntendat: dam^r marito qri^r z dicere nō illatā sibi dotē aut in pte aut insolidū: z hoc si fecerit trāsmittere^r qrelā semel marito qrete: z muliere q. de dit nō pbate. **S**i autē neqz intra decēniū qra^r taciturnitate^r maritu/ auferimus qrelam. neqz ei post decēniū hoc agere sinem^r nec annū dātes vlte r^r hfdib^r ei^r sit q hic etiā nō nra aduersus aliquos pena: sz libertatis subiectoz diligētia^r vbi ei lz i plixo sic tpe decēnij dicim^r pponere qrelā / si tacere elegerit palā est voluisse: vl si nō accepit dotē oīno eū aut suos reddere hfdes: his valentib^r z si repudiō solui contingat mrimoniū: in nullo discer

- V**alere mō. f. muliere cū ignoret vt subijcit.
- G**eneraliter. repetit breuiter que dixit et addit parū
- J**sez de trib^r mensib^r. r. no. q. hic sumit auf. que est. C. de do. cau. non nu. super. l. fi.
- A**d decē. non est exclusum. Jo.

nētib^r nobis siue mulier tanqz dotē offerēs cōscribat/ siue pater/ siue alter qui spā pro ea tē pore in oi casu tali sicuti pdiximus extēdēte suos effectus: z dāte vel perimēte qrelā: cōtestationē ho dicim^r nō in fmo nib^r solū. sepe enī indignationis aut alteri^r incidēs occasio talia qdam virū pparat dicere aut etiā ille qdē dixit nichil: testes aut redēpti hoc mētiunt: sz opz cōtestationē i lris esse. **S**i autē etiā i iudicio eā aliqs facere voluerit: opz oīno innotescere mulieri/ aut ei q dotem oīno offerre conscripsit. nā nichil ē qd prohibeat maritū in semetipm hoc agere/ z qri qsi z parte qdē mulieris qd agit ignorare: prudentiam vero sui etiā ponere nullo valere^r mō z quia vel ab eo qrela facta est nescire. **B**naliter^r igit dice dū est intra bienniu quidē matrimonio soluto siue morte siue repudiō z ipsi marito de nō numerata pecunia licere qri z hfdi eius intra aliū annū. **S**i vero vltra bienniu vsqz ad decē annos matrimoniu extēdatur marito damus qrelam^r z hfdi eius intra menses tres. **S**ive ro transcurrerit^r decēniū: tunc neqz marito neqz heredib^r ei^r querela erit tpe ad omnia sufficēte mulieri. **E**t siquidē intra etatē marit^r sit z non qra^r tū ad in integrū restōnē ei damus tps vt trāscendat^r xij. annos a tpe nuptiarū. **N**ouimus ei eos q vehemēt citius

dic cōtrahendarum fm Bul. vt probatur p hec verba no uimus enim eas r. r. sic vsqz ad. xxvij. an. vna die pl^r. nā a. xv. an. cōpleto in antea fit cōputatio. Item contra. **M**. facit aperte hic vbi dicit. et siquidem sit marit^r intra etatem et non queratur. nam ex hoc oportet intra etatē tēpus exceptionis cucurrisse et cum non fuisse conuēstū

Querelam. f. dum uiuit.
Transcurrerit. vel transferit. Accur.
Et nō queratur. i. cōtestationē fm qd supra dctm est infra tps nō op posuerit.
Restitutio. hanc restitutionez putat io. q. suo iure habeat minor z si eam nō petat sz directe hanc exceptionē pponat. sz hec lra aperte dicit contra. vnde se eius puto q. f. petatur per officiu iudicis. vt. ff. de minor. q. si in fi. z hic cum scripsit se dotem accepisse post confectionem dotaliū instrumento rum. si ho ante cōfectionem non est necessaria restitutio cū excep. hēat iure cōmuni sicut quilibet maior. Sz certe licet habeat excep. iure cōmuni tamen restitui potest fm Bzo. vt. ff. de mi. l. in cause. la. i. §. pōponi. Accur.
Trāscendat. sez ius cōe vsqz ad an. xij. vltra. xij. nō audiat. Accur.
Nuptiarū. cōtractarum fm. **M**. ar. C. de nup. san. cum. et sic poterit oppōi lra. xxxvij. an. vna die min^r si ponas maritum in vltima die. xxvij. an. contraxisse. vel

